

m muziekwereld

revolutie!

subsidies: nut en noodzaak

onze cultuur is niet gratis

Ntb

vakbond voor musici

Subsidievoorwaarden

Redactioneel

In deze *Muziekwereld* aandacht voor subsidies: hoe ze werken en hoe het beter zou kunnen en moeten. Over subsidieschaamte en over het belang.

In dit redactioneel een nieuwtje daarbij: vorige maand werd bekend dat de kogel door de kerk is; vanaf de nieuwe cultuurnotaperiode 2025-2028 wordt fair pay verplicht als subsidievoorwaarde. Dat schreef staatssecretaris Uslu in een brief aan de Tweede Kamer. Dat klinkt mooi en kan een groot en daadwerkelijk verschil maken, maar... alles valt en staat bij de invulling van het begrip fair pay en bij handhaving van de subsidievoorwaarden. Bovendien zou ook in het mediabeleid fair pay en fair practice een voorwaarde van de overheid moeten zijn.

Ntb/Kunstenbond maakte vorig jaar afspraken met de NPO over minimumbetaling van artiesten die optreden in de media. Een eerste evaluatie liet zien dat de afspraken grotendeels worden nageleefd. Afgesproken werd dat de NPO daar waar niet naar de afspraken gehandeld wordt omroepen aan zal spreken. Van groot belang dat onze leden ons gevallen waar het niet goed gaat blijven melden daarom!

Maar hoewel de minimumgage-afpraak een begin maakte van fair pay van musici bij de publieke omroep is over het minimum-gagebedrag van 250 euro (inclusief BTW) het laatste woord nog niet gesproken. Een pijnpunt blijft bovendien de omgang van de omroepen met componisten van opdrachtmuziek. De praktijk van gedwongen uitgave- en kickbackcontracten (waardoor een componist van opdrachtmuziek tot 80% van zijn BUMA-inkomsten

kwijt kan raken) blijft een doorn in het oog. De overheid die deze praktijk al jarenlang bij monde van een aanschakeling van verantwoordelijke ministers en staatssecretarissen veroordeelde, blijft zich verschuilen achter de Mediawet: de overheid mag zich niet met de inhoud van programma's bemoeien, zo luidt het adagium. Maar wat heeft een eerlijke contractpraktijk te maken met de inhoud van programma's?

Het geeft aan hoe lastig het omzetten van mooie woorden en beleidsvoornemens kan zijn. Ook met de woorden van Uslu is daarmee slechts een volgende stap gezet. Een belangrijke, misschien zelfs historische, stap, maar alles valt en staat bij de uitwerking. The devil is in the detail.

Er kan en moet veel beter; de erkenning dat fair pay onderdeel dient te zijn van subsidievoorwaarden is waardevol, maar helder zal moeten worden wat exact, concreet met fair pay bedoeld wordt. En voorwaarden zullen ook moeten worden nageleefd.

Daarin hebben wij ook zelf een rol: signaleer als er onderbetaald wordt. Ga er niet mee akkoord en meldt onredelijke praktijken aan Ntb, VCTN en Kunstenbond. Het is hier vaker gezegd en ik zal het hier nog vaak herhalen: samen staan we sterker. Door ons te verenigen maken we stappen. Spreek dus ook je collega's aan. Samen maken wij het verschil.

Erwin Angad-Gaur

senior adviseur Ntb/Kunstenbond en directeur VCTN

Inhoud

Muziekwereld nr. 2 – 2023

4	Wat speelt er?
	kort nieuws
	Interview
6	Geen lapjes opnaaien, maar revolutie!
	Column Will Maas
13	De politiek in
	Vers geperst
14	cd-recensies
17	Muziekwereld podcasts
	VCTN
19	Maurits Fondse verkozen in VCTN-bestuur
	EHBO
20	Vragen over subsidies en andere vormen van financiering
	Column Stan Rijven
23	Belafonte & Biluca
	De BIM-pagina's
24	BiMpro presenteert: A 'Voice For Jazz Musicians in Europe'
25	Hoop op verandering

	Podiumplan
26	Kunstenbond op de bres voor Nationaal Podiumplan
27	De favoriete compositie van...
	Rechten
28	Bescherming van de maker? De regering blijft op twee gedachten hinken
	Juridisch
30	Subsidies als smeermiddel voor festivalprogrammering
34	Lobby Update
	Column Maurits Fondse
35	Méér subsidie naar subsidie
	Ntb-verzekeringen
36	In goede tijden en slechte tijden; blijf verzekerd!
37	Zonder investeringen van gemeenten geen muziek- en cultuuronderwijs voor iedereen
	Onder de leden
38	Tom van der Zaal
40	Mag de kleine muzikauteur meedansen?

colofon

Muziekwereld is het blad van de Ntb, de vakgroep Muziek van de Kunstenbond

Oostenburgervoorstraat 152
1018 MR Amsterdam
T: 020-2108050
E: info@kunstenbond.nl
I: www.ntb.nl

vakbond voor musici

Ntb/Kunstenbond is van maandag t/m donderdag bereikbaar van 10:00 - 13:00 uur of per e-mail via info@kunstenbond.nl

Voor juridische vragen kunt u dagelijks vanaf 13:00 uur bellen met de juridische helpdesk via 020-2108052 of e-mail via juridischadvies@kunstenbond.nl

Redactie:

Erwin Angad-Gaur (hoofdredacteur), Jeroen Akkermans (eindredacteur) en Will Maas

Met medewerking van:

Maurits Fondse, Bjorn Schipper, rakenDra Smit, Jimmy Tigges, Michael Klier, Stan Rijven, Patrick Onderweegs, Karin Boelhauer, Anita Verheggen, Roy ter Haar, Peter Boertje, David Cok, Erik Thijssen en Fleurine Verloop

Illustraties

Robert Swart

Basisvormgeving / Lay-out:

Robert Swart

Drukwerk

Vellendrukkerij BDU, Werkendam

omslag: Tijs van Leur

Ntb/Kunstenbond

Bestuur
Will Maas (voorzitter),
Ellister van der Molen (secretaris/penningmeester),
Guus Bleijerveld,
Rolf Delfos,
Patrick Onderweegs,
Simone Vierstra,
David Cok

Bureau

Administratie en helpdesk

Secretariaat info@kunstenbond.nl

Juridische zaken/contracten juridischadvies@kunstenbond.nl

EHBO-project (over muziekproducties)
rakenDra Smit rakendrasmit@kunstenbond.nl

Werkgebieden

Lichte muziek en artiesten:

Anita Verheggen anitaverheggen@kunstenbond.nl

Karin Boelhauer karinboelhauer@kunstenbond.nl

pop:

Will Maas willmaas@kunstenbond.nl

Orkesten

Karin Boelhauer karinboelhauer@kunstenbond.nl

Muziekdramatische kunst:

Pepijn ten Kate pepijntenkate@kunstenbond.nl

Kamermuziek:

Karin Boelhauer karinboelhauer@kunstenbond.nl

Auteurs- en Naburig Recht:

Erwin Angad-Gaur erwinangadgaur@kunstenbond.nl

Muziekonderwijs:

Karin Boelhauer karinboelhauer@kunstenbond.nl

Wat speelt er?

Nieuwe subsidievoorwaarden van het Sena Muziekproductiefonds

De deadline voor de laatste aanvraagronde van het Sena Muziekproductiefonds in 2023 is op 12 november a.s. Let op! De subsidievoorwaarden van het fonds gaan veranderen. Ze worden in de zomer gepubliceerd op de website van Sena. Een aantal basisvoorwaarden blijft hetzelfde. Alleen profes-

sionele musici kunnen een aanvraag doen bij het fonds. Het fonds biedt musici de kans om met subsidie een kwalitatief hoogwaardige geluidsopname te maken. Je kunt maximaal € 5000 aanvragen om de productiekosten van geluidsopnamen te financieren. Tweederde van dit bedrag is een subsidie en één derde een renteloze lening. Aanvragers moeten het geleende bedrag binnen twee

jaar terugbetalen aan Sena en het fonds financiert nooit meer dan 50% van het totaalbudget.

De andere betrokken partijen moeten eenzelfde bedrag bijleggen om tot een finished product te komen. De nieuwe subsidievoorwaarden staan eind juli op de website van Sena en je kunt er een digitaal aanvraagformulier downloaden. Voor meer info: www.sena.nl

Let op: Ntb/Kunstenbond-leden kunnen hun cd/muziekproductie laten recenseren in dit magazine. Stuur je cd/muziekproductie en bio naar de Ntb/Kunstenbond, t.a.v. R. Smit, Oostenburgervoorstraat 152, 1018 MR Amsterdam (raken-drasmitt@kunstenbond.nl). Mail info over je muziekproductie naar Rolf Delfos via: lordsoffle@gmail.com voor het radioprogramma Dutch Jazz op Sublime FM. Je kunt je muziekproductie ook aanmelden via het formulier op de website van Dutch Perfor-

mers House: www.dutchperformershouse.nl Releases van cd's/Muziekproducties die met steun van het fonds tot stand zijn gekomen worden besproken op deze website en op de Facebookpagina van het productiehuis.

Ridder in de Orde van Oranje-Nassau

Anita Verheggen, belangenbehartiger van de Kunstenbond/Ntb, is in april benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Ze kreeg de precieuze onder-

scheiding vanwege haar grote verdiensten voor de Nederlandse muziek. Naast werkzaamheden bij Ntb/Kunstenbond, zet Anita zich ook al jaren in voor Sena, het Nederlands Jeugd Jazz Orkest, Nationaal Podiumplan, Dutch Performers House en muziekprijs de Gouden Notekraker. Ook haar bijdragen aan de totstandkoming van de Sena gagenorm, het Sena Muziekproductiefonds en het Upstream: Music-Fonds zijn belangrijk geweest voor de loopbaan van veel muzikanten.

Uitreiking Gouden en Zilveren Notekraker 2023 op dinsdag 19 september in de Melkweg!

Op 19 september a.s. wordt in de Melkweg in Amsterdam de Gouden Notekraker uitgereikt. Het belooft een bijzondere editie te worden want naast de uitreiking van de prijzen staat de avond ook in het teken van 30 jaar Sena. Een avond vol met live optredens en een bijzonder programma om het Sena-jubiläum te vieren. Al bijna 50 jaar is het ook een avond van en voor musici; een mooie gelegenheid voor musici om elkaar te ontmoeten. De Gouden Notekraker werd in 1974 in het leven geroepen door de Ntb als sluitstuk van de actie: 'Beter uit met levende Muziek'. Het is een prijs van musici voor musici waarmee musici hun waardering uitspreken voor de

live prestaties van hun vakgenoten. Daarmee is de prijs uniek in Nederland. De Zilveren Notekraker is een aanmoedigingsprijs voor talentvolle live artiesten en acts. Eerdere edities van de Gouden Notekraker werden onder meer gewonnen door DI-RECT, Eefje de Visser, Caro Emerald, Ilse DeLange, Racoon, Wende Snijders, Herman van Veen en Jan Akkerman. De Zilveren Notekraker werd vorig jaar gewonnen door Froukje. Voor de zesde keer wordt ook een 'Humble Heroes Award' uitgereikt waarmee een invloedrijke sessiemuzikant in het zonnetje wordt gezet.

Vorig jaar werd deze award toegekend aan drummer, zangeres en gitariste Tessa Boomkamp. Genomineerd voor de Gouden Notekraker 2023 zijn: Son Mieux, Krezip, Benny Sings, Typhoon en DeWolff. Genomineerd voor de Zilveren Notekraker 2023: Feng Suave, Bente, The Vices, Latanya Alberto en Elephant. Sena leden kunnen zich aanmelden als gast bij de uitreiking via www.goudennotekraker.nl

Genomineerden voor de Gouden Notekraker 2023

Krezip

Benny Sings

DeWolff

Son Mieux

Typhoon

Genomineerden voor de Zilveren Notekraker 2023

Elephant

Latanya Alberto

Feng Suave

The Vices

Bente

Hoe zorgen we voor een betere verdeling van het subsidiegeld in de kunstensector?

Geen lapjes opnaaien, maar revolutie!

tekst: Jimmy Tigges fotografie: Minke Faber

Hoogste tijd voor een structurele verandering van het cultuurstelsel, stelt Renée Steenbergen in haar boek *De Kunst van Anders*. Initiatiefnemer Ben van den Dungen van het Nationaal Podiumplan is het roerend met haar eens. De subsidiestromen willen maar niet voldoende doordruppelen naar de makers.

Als journalist volgde René Steenbergen nauwgezet de gevolgen van de coronapandemie voor de kunstensector. Ze zag al bestaande problemen uitvergroot terug: 'Door de sluiting van musea, concertzalen en theaters zaten kunstenaars zonder werk. Er volgde een uitstroom uit de sector, conservatoria kregen minder aanmeldingen. Er lijkt geen droog brood mee te verdienen, een vangnet ontbreekt.

Tijdens de eerste lockdown schreef ik een groot stuk in de krant: steun de cultuursector, spring over schotten heen. Podiumkunsten, beeldende kunsten: ze zijn allemaal onderverdeeld en anders georganiseerd. Met de fondsen erbij en matching door het ministerie zouden we met een mooie pot met geld aan de slag kunnen.

De grote musea en podia werden met steunpakketten overeind gehouden, met het idee van het zogenoemde trickle downeffect. Ze kregen vooral werkgeverssteun voor hun vaste personeel, maar dat extra cultuurgeld was mede bedoeld om al die freelancers te

steunen en dat gebeurde nauwelijks. Deels begrijpelijk, want lang was onduidelijk hoe lang het ging duren en of het geld terugbetaald moest worden. Instellingen gingen bufferen voor slechte tijden.

Mede door de rechtszaak van de Kunstenbond, over de schijnzelfstandigheid van remplaçante koorleden van de Nationale Opera, kwam fair pay hoog op de agenda, maar tijdens corona konden veel mensen hoogstens bijstand aanvragen, al werkte je dertig jaar in de sector. Van die amper duizend euro kan je je vaste lasten nauwelijks betalen. Echt schandalig. De sector zegt: dan moet er maar extra geld komen. De reflex is altijd: dat moet de overheid doen. Maar er is best veel geld naar de instellingen gegaan, in de vorm van werkgeverssteun, de NOW-regeling en speciale cultuurpakketten. Dat hadden ze veel meer kunnen delen met freelancers. Dus wat de sector zelf kan doen is ook echt de vraag in mijn boek.'

Maar er zijn toch allerlei prachtige subsidieregelingen?

'Makers zijn bijna volledig aangewezen op de semipublieke fondsen: Fonds Podiumkunsten (FPK) en Mondriaan. Daar hangt een enorme bureaucratie omheen. Gemiddeld zijn makers anderhalve dag per week bezig met administratie, puur om dingen gaande te houden. Tijd die niet aan werk besteed kan worden. Dat is ook een kenmerk van een stelsel dat vastloopt: eerst heb je regels als middel, om dingen te faciliteren, tot de regels volgen de eigenlijke doelstelling lijkt te zijn geworden. Niemand overziet meer het geheel, iedereen denkt: ik kan toch niks veranderen. Vroeger kon je tot een bepaald maximum nog wat bijverdienen bovenop de bijstand, de zogenoemde WWIK-regeling. Dat is allemaal afgeschaft. De overheid doorziet wel dat dat bureaucratisch systeem niet optimaal werkt, maar wat ze doen is lapjes opnaaien. Hoe meer je blijft repareren aan het oude systeem, des te moeilijker het wordt dat systeem los te

'De sector zegt: dan moet er maar extra geld komen. De reflex is altijd: dat moet de overheid doen'

laten. Het heeft immers veel geld en inzet gekost.’

Je roept op tot verandering, hoe zie je dat voor je?

‘Ik maak onderscheid tussen wat de sector zelf kan doen en wat de overheid moet regelen. Voor het afsluiten van een cao voor freelancers, waarvoor de Kunstenbond pleit, of het vastleggen van wettelijke fair pay-tarieven heb je de overheid nodig. Tweederde van alle werkenden in de culturele sector – ruwweg 165.000 mensen – freelancen op projectbasis. Slechts eenderde is in vaste dienst. Aan die enorme inkomenskloof kan je zelf wat doen als sector. Herverdeling. Maar ja, niemand wil inleveren. Het besef dat we allemaal deel uitmaken van hetzelfde ecosysteem ontbreekt.

Fair pay wordt een harde subsidie-eis, maar er is nog veel onduidelijk over tarieven. Gaat iemand met 25 jaar werkervaring hetzelfde verdienen als een nieuwkomer? De Raad van Cultuur nodigt nota bene zelf honderden mensen uit die allemaal gratis moeten meedenken over de op handen zijnde stelselwijziging. Zo’n bijeenkomst wordt een congres genoemd, maar het is in feite co-creatie: deelnemers krijgen zelfs geen reiskostenvergoeding. Eigenlijk zeggen ze dus: het is geen werk. De consultants die dat proces begeleiden worden ‘marktconform’ betaald, maar al die freelancers die op zo’n dag geen geld kunnen verdienen met iets anders moeten gratis komen opdaven. Als de eigen sector zijn mensen al niet goed betaalt, hoe kunnen we dat dan eisen van de opdrachtgevers buiten de culturele wereld? We gaan daar met het Platform Beeldende Kunst, waar ik bestuurslid ben, en waarschijnlijk ook met andere belangenorganisaties, tegen ageren.’

“We zijn vergeten om wie het gaat”?
‘Exact. De wortels van het systeem

dat zijn de makers, degenen die de inhoud leveren, de eigenlijke kunst. En natuurlijk het publiek, daar zijn al die gebouwen uiteindelijk voor, om die twee samen te brengen. En dat creëer je door cultuureducatie en die is ernstig verwaarloosd. Muziekscholen zijn verzelfstandigd, wijkbibliotheken gesloten. Bezoekers die voorafgaand aan een concert meer willen weten over die componist of over die opera, daarmee kun je je publiek vergroten. Cursussen, rondleidingen, best een breed begrip, maar het begint bij kinderen, het toekomstig publiek. Daar is veel op bezuinigd. Kortzichtig, want als je wil dat instellingen meer eigen inkomsten genereren, zorg dan voor publieksaanwas.

Mijn boodschap is: stel de makers meer centraal, doe meer aan educatie, maar ook: bundel de krachten. Veel mensen werken individueel in hun atelier of zitten thuis te repeteren, maar samen ben je een omvangrijke groep. Daar hoor ik ook bij, als werkzame zzp’er in de sector. Die onderlinge solidariteit is lastig te organiseren, maar daar hebben we ruim vijftig belangenorganisaties voor. We zullen dus ook zelf in actie moeten komen.’

Instellingsdenken

Saxofonist Ben van den Dungen onderschrijft de bevindingen van Steenbergen: ‘In onze democratie betalen we allemaal mee aan zaken die het leven voor de gemeenschap aangenaamer maken. Cultuur is een soort rode draad om die gemeenschap te duiden. Het moet niet alleen over geld gaan, maar ook over andere intrinsieke waarden. Iedereen moet van dat bedrag kunnen meegenieten. De kunst krijgt nu allerlei opdrachten om dat voor elkaar te boksen, maar in feite wordt het geld verdeeld onder enkelingen.

Gezelschappen en ensembles kunnen ondersteuning aanvragen bij de BIS en de meerjarige subsidie en

projectsubsidie van het Fonds Podiumkunsten (FPK). Dat geldt niet voor individuele zzp’ers die geen stichting of iets dergelijks zijn. En als ze het kunnen aanvragen moeten ze aan allerlei voorwaarden voldoen. De filosofie achter die subsidieverdeling is niet gebaseerd op het creëren van een gezond cultureel ecosysteem. In zo’n systeem steun je niet alleen de bovenlaag, maar ook de broodnodige onderlaag. Aan een grote tuin met alleen twee bomen heb je niks. Het is geen kunstenaarsbeleid, maar een instellingenbeleid.

Je negeert bovendien de natuurlijke keten. Als iemand bewezen heeft twintig jaar lang op een bepaald niveau te spelen, dan zijn daar honderden zo niet duizenden mensen bij betrokken die die kwaliteitswaarborg in de gaten houden. Van agentschap, programmeurs en platenlabels tot publiek en recensenten. Daar hebben we geen wijze commissies voor nodig die op basis van een paar A-viertjes bepalen of jij die waarde hebt of niet.’

Wat bedoelde je met die ‘opdrachten’?

‘De kunst krijgt voortdurend maatschappelijke opdrachten. Zorg voor inclusiviteit, zorg voor diversiteit. Als ik een big band zou hebben, zou ik per se een bezetting moeten samenstellen met allerlei verschillende bevolkingsgroepen uit diverse sociale klassen. Dat is vrijwel onmogelijk omdat er in onze maatschappij maar weinig mensen voldoende middelen hebben om lessen op een muziekschool te nemen. Ik moet allerlei maatschappelijke problemen oplossen die de samenleving zelf niet kan oplossen en daarmee bewijzen dat ik die subsidie waard ben. En dan moet je nog de perfecte governance voeren met je organisatie. Dat moet je allemaal maar in je vrije tijd opzetten, terwijl je eigenlijke vak is dat je een paar rake noten speelt. Met

‘Iedereen is meegegroeid met inflatiecorrecties en indexaties, behalve de cultuursector’

CV Ben van den Dungen (Den Haag, 1960) – Saxofonist, componist, arrangeur – 1988 Cum laude afgestudeerd als saxofonist aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Studies in New York, Cuba, Colombia en India.

- Sinds 1982 professioneel musicus, oa in/met Nueva Manteca, Van Dungen/ Hoogendijk Quintet, Tango Extremo.
 - In 2014 mede-oprichter Legends of Music
 - Won NOS Meervaart Jazz-prijs (1985) en Nicolai Award (1987).
- Sinds 1991 docent aan het Rotterdams Conservatorium Codarts.
 - Sinds 1993 zakelijk en artistiek leider van JWA (Jazz and World Music Agency)
 - In 2019 en 2020 lid van de Raad van Rechthebbenden van Buma/Stemra, lid
- van de Ledenraad van de Kunstenbond, bestuurslid van YCTM, Buma Cultuur, BIMPRO.

 - Speelt op zo'n 80 albums, waaronder Obsession Blues door Ben van den Dungen Quartet (2023).

benvandendungen.nl

andere woorden: ik ben voortdurend bezig met onbezoldigd financiering zoeken, want van de talloze aanvragen bij het FPK wordt het merendeel afgewezen. Muzikanten waarvoor je die ondersteuning aanvraagt hadden die concerten allang staan en moeten gewoon doorleven. Dus spelen zij bij een afwijzing dan maar voor minder geld. Daar ga je met je fair practice.

Dat idee achter de coronasteun van “we gooien het geld van boven erin en dan druppelt dat vanzelf naar beneden”, het trickle down-effect, bleek een misvatting. Van de 140 afgelaste concerten kreeg ik er twee vergoed. De instellingen hielden het meeste voor zichzelf en die tienduizenden zzp'ers, die ook allemaal belasting betalen, moesten maar zien te overleven. In die systematiek van dat instellingsdenken ontbreekt een dialoog met de onderkant volledig. Al die muzikanten worden opgeleid voor een niet bestaande speelpraktijk. Ik ben al 32 jaar conservatoriumdocent, van elke honderd leerlingen overleven er hoogstens vijf als creatieve entiteit. Dan is ook nog het hele onderwijs wegbezuinigd. Het is een vrij hopeloze situatie.’

In 2020 heb je met anderen het Nationaal Podiumplan opgezet. Hielp dat?

‘Het NPP is een simpel computersysteem dat door een paar parttimers in de lucht wordt gehouden. Als een artiest minimaal 145 euro ontvangt voor een optreden, vullen wij dat aan tot 290 euro. Geld van Sena en Buma, dus we hebben eigenlijk onszelf gesubsidieerd. Daarnaast ontvingen wij via Sena en het Steunfonds Rechtssector corona-steungelden van OCW. Van een miljoen euro hebben we 3100 concerten mogelijk gemaakt, een ongelooflijke prestatie. En iedereen krijgt evenveel. Als je veel gevraagd wordt, wie zijn wij dan om te zeggen: “Jij krijgt ‘t niet, jij bent niet goed

genoeg”? Dat bepaalt de markt.

Het aanvragen is dertig seconden werk. Met een subsidieaanvraag ben je normaal gesproken weken bezig. Moet je een pak papier inleveren, met begrotingen en toestanden. En dat allemaal voor nop, met een grote kans dat je het niet krijgt. En dan nog het tijdsbestek van die subsidies. Een theaterconcertreeks afspreken doe ik anderhalf jaar van tevoren. Pas als die veertig concerten staan kan ik – vanwege de gestelde termijn – die subsidie aanvragen. Die krijg ik dan niet, omdat ik volgens de waardebeoordeling niet voldoe aan het gewenste profiel en niveau. De keuze tussen spelen voor 150 piek of afzeggen ligt voor de hand, want muzikanten moeten ook allemaal eten. Zo is het gewoon.’

Hoe gaat het nu met het NPP?

‘Er kwam ongelooflijk veel werk los.

CV Renée Steenberg (Amsterdam, 1967) – Onderzoeks-journalist (o.a. voor NRC), strategisch adviseur cultuurbeleid.

• Organisator van symposia en seminars, spreker, moderator.	kunstverzamelen en mecenaat (filantropie voor de kunsten).	voor Culturele Innovatie) (eigen beheer, 2023), te bestellen via www.reneesteenbergen.com .
• Verzamelaar van Aziatische kunst, met name uit Indonesië.	• Bestuurslid Platform BK (Beeldende Kunst)	Leden van de Kunstenbond krijgen tien procent korting.
• Publiceerde boeken over	• Auteur <i>De Kunst van Anders</i> (6 Voorstellen	

Allemaal op kleine speellocaties die ontzettend belangrijk zijn voor de infrastructuur. Kleine stichtingkjes in kerkjes en clubjes. Ik spreek over bijna 600 speellocaties, dat is een ongelooflijke markt. Als je die tuin water geeft en goed verzorgt, staat-ie in no time weer in bloei. Als je je alleen maar met die twee bomen bezighoudt en je verwaarloost de rest, dan wordt het een troosteloze bedoening.

Nu het geld van de steunpakketten op is, komen we zonder subsidiëring in de problemen. Uit oude rapporten blijkt, volgens NRC/Handelsblad, dat elke euro grosso modo zes keer terugkomt in de cultuursector. Dat betekent dat het economisch een goed model is. Cultuurindustrie, creatieve industrie is net zo goed werkgelegenheid en geld, maar door een negatieve connotatie heb-

ben we een stigma van waardeloos, geldverslindend.

We zijn met Ntb/Kunstenbond aan het lobbyen. We weten allemaal dat de trickle down niet werkt, maar volgens het nieuwe Cultuurplan van OCW gaan we gewoon weer hetzelfde doen. Pappen en nathouden. De grote pot met geld is alweer voor negentig procent verdeeld. Natuurlijk moet het naar de Nationale Opera en naar de grote symfonieorkesten, allemaal belangrijk, maar wie heeft bepaald dat wij het belastinggeld van iedereen alleen aanwenden voor klassieke muziek? Dat is een besluit, een waarde-bepaling van een enkeling, en dat is ondemocratisch.

Het NPP is betaald door OCW en musici, opgezet door musici en

heeft nog succes ook. We hebben een enorme injectie gegeven aan de onderlaag. Aan het legioen zzp'ers kon de gewenste norm betaald worden. Maar er is nog veel te winnen, want op mijn 25e verdiende ik ongeveer hetzelfde. Er is dus niet veel veranderd in die veertig jaar. Iedereen is meegegroeid met inflatiecorrecties en indexaties, behalve de cultuursector. Met de afgeschafte artiestenregeling bijvoorbeeld, een eenmalig tijdelijk dienstverband, was je met de afdracht van je sociale premies wel verzekerd. Door de aanstaande verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering en waarschijnlijke btw-verhoging op kaartjes zullen nog meer zzp'ers en bezoekers afhaken.'

Kortom, "Revolutie", zoals Renée betoogt?

'In deze tijd zit iedereen in zijn eigen sociale mediabubbel. Gelukkig beseffen steeds meer mensen dat je alleen maar op kan komen voor jezelf in gezamenlijkheid, te zien aan het stijgende ledenaantal van de Kunstenbond. Dat die revolutie moet komen is duidelijk. Je zou het ook een renaissance kunnen noemen: een soort helder inzicht met een nieuw elan. Revolutie, maar dan met een verbetering eraan gekoppeld. Zo zou het ook kunnen hè?'

Luister ook naar de podcast met Renée Steenbergen en Ben van den Dungen, binnenkort op het Kunst&Bondcast-kanaal op Spotify

- ingezonden mededeling -

Nederlands Fluit Genootschap

Vereniging voor fluitisten in Nederland en Vlaanderen

- Voor alle fluitisten: amateurs, studenten en beroepsfluitisten, docerend en uitvoerend
- 4x per jaar tijdschrift FLUIT
- Activiteiten voor fluitisten: Workshops, Masterclasses, Lezingen, Beurzen van fluiten en fluitmuziek
- Ledenkorting op cd's en NFG-activiteiten
- Nieuwe leden ontvangen een gratis NFG-cd

Informatie en aanmelden:
www.nfg-fluit.nl – info@nfg-fluit.nl

Nederlands Fluit Genootschap – Postbus 75830, 1070 AV Amsterdam

WAT WILL MAAS?

De politiek in

Er zijn best veel overeenkomsten tussen boeren en muzikanten: niemand kan leven zonder voedsel of muziek. Beiden zijn meestal ondernemer, en de meesten kunnen niet rondkomen zonder subsidie. Maar boeren krijgen tegenwoordig ook al subsidie als ze stoppen met boeren. Ik heb nog nooit gehoord van een muzikant die subsidie krijgt wanneer hij stopt met muziek maken.

Niet eens zo'n slecht idee. Muzikanten vervuilen ook: vooral met enorme dB's aan kabaal. Althans, laat ik voor mezelf spreken: zo'n ronkende Leslie 147 kan behoorlijk tekeergaan, en is daarmee schadelijk voor de gezondheid en het milieu. Omdat ik geen elektrische auto kan betalen stap ik voor mijn optredens in de tevens ronkende en benzine slurpende stationwagens uit 2006. Dat vervuult ook enorm. Kortom, net als voor boeren geldt voor mij: het zou voor het milieu veel beter zijn wanneer ik stop met muziek maken. Subsidie zal ik daar echter niet voor krijgen lijkt mij. Tenminste...

Wanneer de boeren straks aan de macht komen in dit land, zullen zij naar verwachting vinden dat milieu-problemen niet opgelost kunnen worden met de sluiting van boerenbedrijven. Boer Harms (die van de Dutch Boys, check Spotify) zal wellicht kans maken om benoemd te worden tot de nieuwe staatssecretaris van cultuur. Misschien dat minister-president Van der Plas haar invloed zal aanwenden aan te sturen op massale sluiting van muzikantenpraktijken. Daarmee zal een enorme hoeveelheid CO₂ en fijnstof worden bespaard. Bovendien, als er minder optredens komen op festivals, in theaters, clubs en het mooie informele NPP-circuit, dan hoeven de toeschouwers zich ook minder te verplaatsen, tel uit je winst!

Natuurlijk zullen de muzikanten wel protesteren. Maar kunstenaars in het algemeen en muzikanten in het bijzonder zijn meestal aardige mensen, dus het zal niet zo uit de hand lopen als bij de boerenprotesten. Wij zoeken geen ministers op, en zullen geen snelwegen blokkeren met flightcases. In plaats van vlaggen zetten wij hoogstens onze bladmuziek op zijn kop met alle gevolgen van dien. Of we spelen stiekem niet precies wat er staat, of in het geval van jazzmusici: we spelen een paar keer op een avond alleen maar drieklanken. Nee, hoogstens komt er een ludiek concert op het Malieveld, met Frans Bauer die weer eens zijn Rammstein-imitatie doet. En misschien wordt er een orkest samengesteld bestaande uit allerlei lagen van de bevolking waarbij diversiteit en inclusie de enige criteria zijn waar de creatief leider op heeft geselecteerd. En dan spelen ze iets heel moderns dat voor de normale mens sowieso al niet aan te horen is.

En wanneer die algemene muzikale bedrijfssluiting toch een te pittige klus wordt voor Boer Harms, dan halen we Halbe weer eens van de boerenstal. Is hij al lid van de BBB?

Alle gekheid op een stokje, misschien wordt het tijd voor een politieke tegenhanger van de BBB. Een muzikantenpartij! De E majeur! Makkelijk te pakken op gitaar, op de piano zijn zwarte en witte toetsen redelijk in balans met elkaar. Alleen voor de meeste blazers is het even aanpopen. En misschien kom ik dan wel in de Tweede Kamer!

Will Maas is muzikant, componist, docent en voorzitter van Kunstenbonds vakgroep Muziek/Ntb en VCTN

Vers geperst

Stageband Jazz Orchestra De Pandemie Flatsharp 562326
Bassist Bassist Marco Kerver heeft een nieuwe verhalende bigband suite geschreven over hoe (jazz)musici de coronatijd hebben beleefd. Kervers groot bezette Groningse Stageband Jazz Orchestra heeft zijn compositie samen met Vocalgroup Treats en het SJO strijkkwartet opgenomen. Op de in totaal 17 nummers met meer dan 80 minuten muziek hoor je gemakkelijk in het oor liggende traditionele big bandmuziek. De stukken gaan zonder pauze in elkaar over en zijn doorspekt met melodieuze soli en improvisaties voor de uitstekende blazers, pianist Tony Hoyting en gitarist Thomas Hilbrandie. Kevers teksten worden door de zangers in loepzuivere close harmonie gezongen, maar zijn minder overtuigend als zijn muziek. *Het (gemuteerde) virus*-thema komt pijnlijk regelmatig terug. Voor liefhebbers van dit genre is *Pandemie* een interessante toevoeging op het bestaande repertoire. (M.K.) <https://www.stageband.nl/jazzsuite-de-pandemie/>

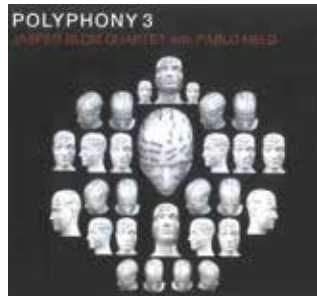
Frans Heemskerk Control Voltage Eigen beheer
Op 12 februari jongstleden presenteerde Frans Heemskerk zijn nieuwe album Control Voltage. Een heerlijke jazz funk fusion, die je deze zomer beslist aanstekelijke kriebels zal bezorgen. Alle nummers zijn door Heemskerk zelf gecomponeerd. Heemskerk weet in verschillende muzikale genres te overtuigen, zo blijkt uit de verschillende musicalproducties waarvan hij artistiek leider was. Best wonderbaarlijk, want wanneer je dit album beluistert, dan hoor je dat het zo lekker grooved, dat je makkelijk het gevoel zou kunnen krijgen dat dit toch echt z'n ding is. Maar als gezegd, hij blijkt zich in meerdere muzikale stijlen thuis te voelen én daarin te excelleren. Op sax Rolf Delfos, op drums Pim Dros en op bas Jeroen Vierdag. En op keys Heemskerk zelf. En dit viermanschap vormt een machientje dat heeeel lekker draait. Track 2: *Did it!* Oh yeah, they did it! (R.H.) www.fransheemskerk.com

Bas Toscani/ Sven Rozier Groep Dutch Jazz Legends Eigen beheer
You don't know what love is, vertolkt door tenorsaxofonist Alexander Beets en pianolegende Rob Agerbeek (85), brengt je in een perfect ontspannen stemming op een zonnige lentezondagochtend. God, wat kunnen die twee mannen de juiste toon raken! Op deze nieuwe cd van kornet- en bugelspeler Bas Toscani en de jonge drummer Sven Rozier jammen negen onvolprezen topmusici 15 van de mooiste old time jazznummers in steeds wisselende bezettingen. *In the sign of libra* (op de hoes staat sigh = zucht: ook leuk!) vertelt Toscani met demper zijn melancholisch muzikale verhaal. Je zou er nog uren naar willen luisteren, net als naar het glashelder geblazen *Body en Soul* dat in het begin alleen door bassist Marius Beets fluweel zacht begeleid wordt. In *It don't mean a thing* maken die twee er een virtuoos onderonsje van. Op zijn eigen coole compositie *Song for Tiny* soleert duizendpoot Clous van Mechelen (82). Jazzpianoheld Rein de Graaff (80) neemt de eerste drie nummers glansvol en meeslepend voor zijn rekening. Wat een feest! (M.K.) <https://svenrozier.nl/>

Vivienne Aerts Typuhthang Eigen beheer
Zangeres Vivienne Aerts heeft haar vijfde album Typuhthang op de Internationale Vrouwendag gepresenteerd. De cd ligt in een mooi vormgegeven schrijftje met haar liedteksten en wordt samen met een tablet eerlijke chocolade verkocht. Typuhthang is ontstaan in samenwerking met Original Beans Chocolate en wil een bijdrage leveren om vrouwelijke cacaoboeren in Congo te steunen. Het album bevat 3 gesamplede soundscapes, gemaakt van veldopnames uit Virunga State Park, Congo. Daartussen zitten zes jazzy nummers waarop Aerts met haar betoverend omfloerste stem in wisselende bezettingen met vrouwelijke muzikanten uit meer dan 40 landen musiceert. Op *You're my morning* heeft Hermine Deurloo op mondharmonica een indringende solo. De bonustrack *Pygmy in Mundubiena* is heel bijzonder: het is een originele opname van een vrouwenkoor van Congolese pygmeeën. Het geheel is een spannend hoorspel voor een belangrijk goed doel! (M.K.) <https://vivienneaerts.nl/>

Jasper Blom Quartet Polyphony 3 Whirlwind Recordings 4800
Het kwartet van de Nederlandse tenorsaxofonist Jasper Blom met gitarist Jesse van Ruller, bassist Frans van der Hoeven en Martijn Vink op drums bestaat al meer dan 20 jaar. Polyphony 3, deel van Bloms Polyphony-cyclus, is hun zevende plaat. De Keulse pianist Pablo Held is als gast fantasievol levendig aanwezig en schittert op zijn Wurlitzer op het vrolijk-drukke *Chrysalism*. Saxofonist Ben van Gelder en basklarinettist Joris Roelofs soleren helaas alleen op het sfeervolle tranceachtige *Imsonnia*, met haar relaxte melodie die naar de schaterlachende muziek van het interbellum verwijst. Alle 7 composities zijn van Blom. Het album begint met *Midding* (het woord is afkomstig uit John Koenig's Dictionary of Obscure Sorrows en betekent: 'het rustige plezier van het dichtbij een bijeenkomst zijn, maar er niet in') en geeft de ruimte aan uitgebreide improvisaties van Held en Blom op zwele brushes van Vink en de donker vibrerende bas van Van der Hoeven. Het volgende nummer *Zuri* is een melodieuus speels nummer opgedragen aan Bloms eerste kleindochter. Mijn favoriet is *Lumen*, een lyrisch dromerige ballade. (M.K.) <https://jasperblom.com/index.php/projects/jbq/>

Bart Dietvorst Muzak Lounge Eigen beheer
Dietvorst is een veelzijdig (sessie)gitarist uit Den Haag met een indrukwekkende verzameling gitaren. Op zijn website vermeldt hij meer dan 20 instrumenten. Regelmatig brengt hij op zijn social media-kanalen zogenaamde 'collab(oration) video's' uit, waarop virtueuze muzikanten uit allerlei landen van Australië tot Zweden online samen met hem jammen. Deze video's zijn een echte aanrader: zo zie je de meest stoere gitaristen in hun huiskamer op de bank naast b.v. een slapende hond hun razend virtueuze soli spelen. Voor zijn album *Muzak Lounge* heeft Dietvorst een aantal van deze collabs verzameld. Voor mij staan *Hellecaster Wannabees* met Erik Holmbom uit Zweden, de Nederlander Clemens Blacquièrre en Rod Williams uit Canada op drums hoog op mijn lijst. Net als *Telecaster BBQ* waarop maar liefst 6 gitaristen: Zac Childs, Chuck Ward, Kaven Girouard, Austin Crum, T.C. Ray en Dietvorst hun muzikale kunstjes flikken. Qua stijl domineert (instrumentale) country, maar er zijn ook Blues en Rockabilly te horen. Op *Blue as grass* zorgt Hamish Davidson op viool voor de echte New Orleans sound. (M.K.) <https://brokensun.wixsite.com/bart-dietvorst>

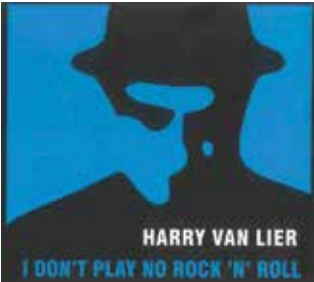

Julia Barnes Het stromende getij & Winterdichter Eigen beheer
Fred Portegies Zwart was een dwarse, originele dichter – kort van stof en humoristisch. Hij schreef bedachtzame poëzie, uit het leven gegrepen. Componiste en altvioliste Julia Barnes heeft 4 gedichten van Portegies Zwart nu op muziek gezet. Het is haar tweede cd, sopraan Caroline Stam en bariton Matthijs Mesdag waren al bij haar eerste cd-project betrokken. *Het Stromende Getij* is een liedcyclus op 5 gedichten voor sopraan, altviool en piano op teksten van de Nederlandse dichteres M. Vasalis. Barnes aansprekende muziek heeft impressionistische en romantische inslagen met verwijzingen naar Amerikaanse folkmuziek. De altijd goed verstaanbare lyrische zanglijnen worden door Stam met helder klankvolle stem vertolkt. In de tweede liedcyclus op teksten van Portegies Zwart spreekt vooral het licht biografische (?) *Cassandra* tot de verbeelding. Mesdag treft hier precies de toon van een brutaal zinnelijke bejaarde vol pit en zelfironie. De cyclus eindigt met het filosofische *Winterdichter*. Hier gaat Mesdag aan het eind lekker los op minimal music-achtige pianoklanken. (M.K.) <https://juliaviola.com/componiste/>

Iris Penning Dan maar genieten Eigen beheer
Aanrader! Iris Penning heeft een prachtige, verrassende en pure stem! Ze maakt haar eigen rake poëtische teksten op zingbare maar steeds ook een tikkeltje eigenwijze melodieën. Daarbij begeleidt ze zichzelf op gitaar, verfraaid met de samenzang en cello-klanken van Mirthe de Jonge, die ook twee van de composities voor haar rekening neemt. Haar vierde album *Dan Maar Genieten* is een dichtbundel met het album in één. De boeiende soms filosofische teksten van de 11 songs gaan over uiteenlopende onderwerpen als de rouw om en afscheid van haar vader in *Hier blijft het bij* en grensoverschrijdend gedrag in *Oogcontact*. Maar ze kan ook rappen en dat doet ze in *Ik bepaal* even humoristisch als schaamteloos rauw en brutaal. Pennings muziek gaat onder je huid zitten, maakt je vrolijk, opstandig en zet je soms aan het denken. Op twee songs geeft Floriaan Wempe met zijn zwele tenorsaxgeluid een mooie aanvulling. Geproduceerd met veel liefde door Huub Reijnders, die ook Zoutelande van Blof op zijn naam heeft staan. Pennings sprankelende muziek moet je beluisteren! (M.K.) <https://www.irispenning.com/>

Vers geperst

Harry van Lier **I Don't Play No Rock 'n' Roll** Harry van Lier Productions

Een gitaar in de hand, een mondharmonica om de nek en spelen maar. Én zingen! Ik heb er altijd bewondering voor gehad, deze muzikanten. En als ik schrijf zingen, dan betekent dat ook vertellen. Want dat doet Van Lier. Zijn senore sprechgesang neemt je in elke afzonderlijke blues storysong mee in een nieuwe sfeer. Voor het album *I Don't Play No Rock 'n' Roll* heeft Van Lier zich laten inspireren door twee trips die hij daar maakte door de Mississippi Delta. En daarmee is de bluessound en de sfeer van het album direct te plaatsen. Met de song *Leviathan* verbaast ie aangenaam door in het Frans te zingen. En zeker vermeldenswaardig is ook *Come Gather Round Me*. Heel aanstekelijk in z'n eenvoud. Als je meer wilt weten over de muzikale wereld van Harry van Lier, bezoek eens z'n website. Daar vind je ook z'n knetteroriginale, vaak heerlijk absurdistische videoclips. (R.H.)

www.harryvanlier.nl

Knupperpouf **El Pueblo** Eigen beheer

Altijd bijzonder als iemand zich presenteert als een multi-instrumentalist en dat ook waarmaakt. Drummer Nicolette Lie startte in 2010 met haar eigen muzikale project Knupperpouf. Inmiddels heeft ze 5 EP's gemaakt en is er sinds februari dit jaar *El Pueblo* (Amsterdam Album), de zesde, bijgekomen. Op deze EP speelt Nicolette de meeste instrumenten zelf en wordt ze muzikaal bijgestaan door Sanne Bijker op cello en Theo van Kampen op trompet. Nicolette Lie speelde veel in het indie pop-circuit. Ze begeleidde een groot scala aan artiesten op de Nederlandse kernpodia. *El Pueblo* is een muzikale weergave van de stad Amsterdam met 9 instrumentale filmische tracks. Elke track heeft als titel een plek in de grote stad. Het zijn minimalistische sfeervolle composities met veelal klassieke thema's. De muziek van Knupperpouf is te beluisteren op Spotify en Bandcamp. (P.O.)

www.nicolettelielie.nl

Chachachalina **'El Reflejo'** Chachachalina

Oké. Het is toch Nederland waarin we wonen, en waar we goed zijn in EDM en in Nederlandstalige muziek van eigen bodem? Inmiddels word ik een beetje in verwarring gebracht, na net het album *El Reflejo* van de 6-koppige band Chachachalina, onder de bezielende leiding van singer-songwriter annex percussioniste Chalina Smit en de uit Venezuela afkomstige Gerardo Rosales, op volumestand 'burengerucht' te hebben opgezet. Pure latin jazz van hoog niveau, en uiterst dansbaar. New York-Puertoricaanse invloed, een flinke dosis Cubaans, maar vooral nergens iets typisch Hollands te bespeuren op dit fijne album. En dat is een erg knappe prestatie voor een band met ook volop Nederlands dna. Fijn ook dat we in het kader van duurzaamheid niet meer per se naar Cuba, Puerto Rico of naar South Beach in Miami hoeven te vliegen, om toch te kunnen genieten van zoveel warme muzikale klanken. Kan deze zomer met Chachachalina op cd ook thuis, of op de camping. Of gewoon ergens live in het land tijdens een optreden. De zon gaat er vanzelf heel erg hard van schijnen. (P.B.)

Britta Maria & Maurits Fondse **De Omweg** Eigen beheer Zangeres Britta Maria en pianist Maurits Fondse staan al jaren in het theater met muziek van Charles Aznavour, Serge Gainsbourg en andere Franse chansonniers.

Op het album *De Omweg* staan hun eigen Nederlandse chansons. Ze schreven zelf de teksten maar vroegen ook bekende tekstdichters als Ivo de Wijs, Jan Boerstool, Flip Noorman en Jan-Simon Minkema om voor hen te schrijven. Maurits componeerde de muziek en heeft de arrangementen gemaakt. Het resultaat is een smaakvol album met verhalende liedjes. Geweldig georkestreerd door een grote band met strijkers, blazers, accordeon, bas, piano en percussie. 'Doe niet alsof je het niet weet', het eerste nummer van de cd, werkt als een goede openingzin van een roman. Het pakt je vast en laat je niet meer los. Hier hoor je hoe mooi de stemmen van Britta en Maurits mengen. 'Aardige mensen' voelt als een energieke snelle tango. *In dromen* doet je dromen, mede door de bugelsolo van Teus Nobel. Aan het eind van de rit zingt Britta je strijdlustig toe met de woorden 'Houd moed'. Een waardige afsluiter van dit mooie album. *De Omweg* is ook te beluisteren op Spotify. (P.O.)

www.brittamaria.nl

Gehoord en gezien op YouTube

Humble Heroes

Een maand geleden kwam opnieuw een nieuwe aflevering van Humble Heroes online. In Humble Heroes staan sessiemusici in de spotlight. Zij vertellen over hun vak en spelen live een aantal muziekstukken naar eigen keuze. De interviews met de sessiemusici worden afgenomen door collega-musici Rolf Delfos en Coen Witteveen. In de meest recente aflevering interviewen Rolf en Coen alleskunner Rafael Devánte Sinay. <https://www.youtube.com/watch?v=zJRG4kFSPnQ>

Speciaal voor de Humble Heroes-sessie componeerde Rafael Devánte Sinay het nummer KB9. Hij bracht het ten gehore met Kick Woudstra (drums), Anan Ya'ari (keyboards), Yariv Vroom (percussie) en Gino Cochise (bass)

<https://www.youtube.com/watch?v=KQw4Aml1ooE&t=1s>

Gouden Notekraker

Op 19 september worden in de Melkweg in Amsterdam de Gouden en Zilveren Notekraker 2023 uitgereikt (zie ook p. 4). Ook wordt weer de Humble Heroes Award uitgereikt, de award waarmee een invloedrijke sessiemuzikant in het zonnetje wordt gezet. De presentatie is opnieuw in handen van NPO Radio 2 presentator Jan-Willem Roodbeen. De uitreikingen in de coronajaren 2020 en 2021 en de registratie van de eerste post-corona uitreiking van vorig jaar zijn terug te kijken. Gouden Notekraker-kanaal: @goudennotekraker5833

Muziekwereld podcasts

Naast en in aanvulling op ons magazine produceert Ntb/Kunstenbond nu ook de *Muziekwereld*-podcasts. Ben van den Dungen spreekt wisselende gasten over voor musici belangrijke onderwerpen. Ook is er telkens aandacht voor leden-cd's die eerder in *Muziekwereld* gerecenseerd werden. Patrick Onderweegs belicht telkens een recente release. De podcastserie is te beluisteren op het nieuwe Kunst&Bondcast-kanaal op Spotify, waar ook podcasts van andere Kunstenbond-vakgroepen te beluisteren zijn.

Muziekwereld podcast 1

[Internationaal toeren](#)

In aanvulling op *Muziekwereld* 4 van vorig jaar sprak Ben met Rolf Delfos en Lisanne Middag over alles wat er komt kijken bij internationaal optreden.

Muziekwereld podcast 4

[Ketentafels](#)

'Fair practice' en 'fair pay', de politiek en het overlegcircuit hebben er de mond vol van. Maar hoe wordt werkelijk een verschil gemaakt in de praktijk? De Ketentafels van Platform ACCT moeten hier een antwoord op helpen bieden. In ons vorige magazine gingen wij op de ketentafels in en in deze podcast diepte Ben van den Dungen met Ntb- en VCTN-voorzitter Will Maas en Noud van der Ree, manager van het FAIR Pacct-programma, het onderwerp verder uit.

Binenkort Online op het Kunst&Bondcast kanaal

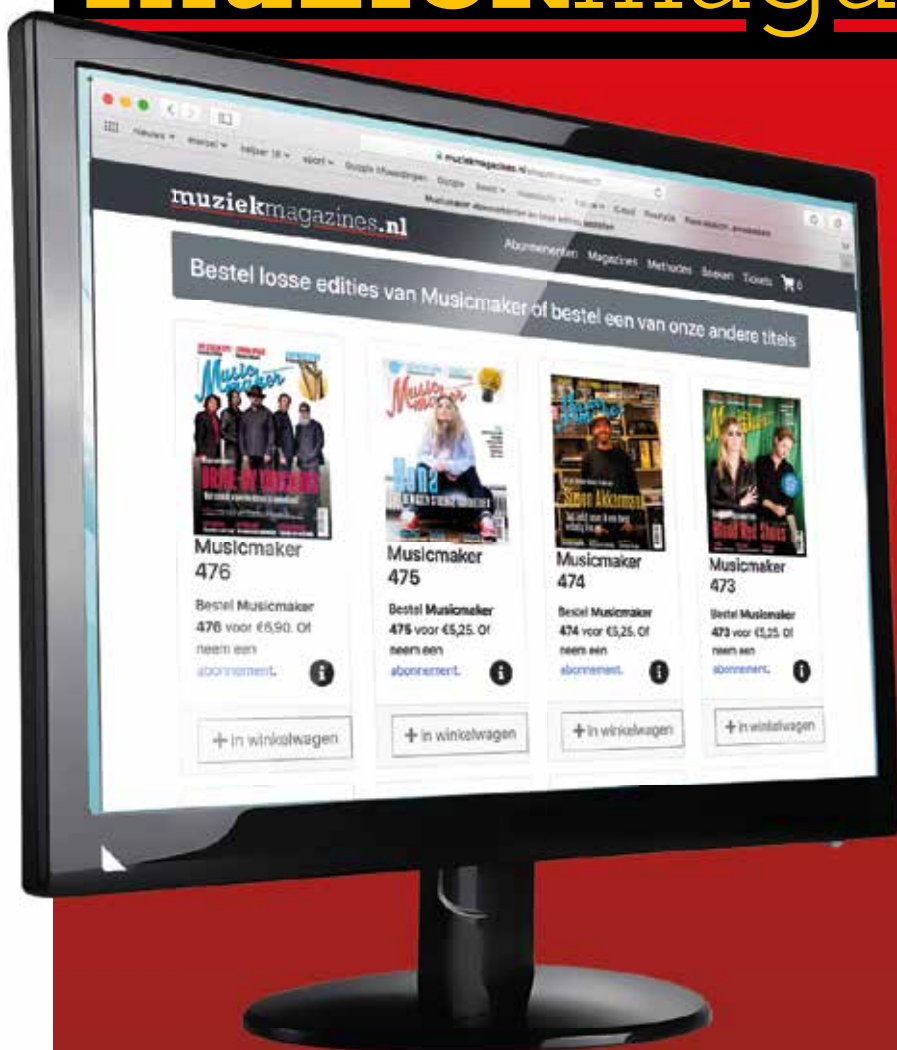
Muziekwereld podcast 5

[Subsidies](#)

Binnenkort verschijnt de vijfde *Muziekwereld*-podcast online: in vervolg op het hoofdartikel in dit magazine spreekt Ben met Anita Verheggen en met Renée Steenbergen over het subsidielandschap in Nederland. En vooral: hoe het beter kan en beter moet.

Volg onze nieuwsbrieven en het Kunst&Bondcast-kanaal voor nieuwe podcasts!

ABONNEMENT OP MUSICMAKER? LOS NUMMER BESTELLEN? GA NAAR muziekmagazines.nl

ABONNEMENTEN MAGAZINES METHODES BOEKEN TICKETS

OOK VOOR

- DE BASSIST
- SLAGWERKKRANT
- GITARIST
- INTERFACE

muziekmagazines.nl/musicmaker

Maurits Fondse verkozen in VCTN-bestuur

14 juni vond in Den Haag het jaarlijkse VCTN-congres plaats. De leden gaven hun goedkeuring aan de jaarrekening van 2022 en verkozen Maurits Fondse, muzikant en columnist van *Muziekwereld*, in het VCTN-bestuur.

Maurits: 'Ik ben nu 52 en vader van een potentiële muzikant. Ik ben bezorgd over de toekomstbestendigheid van ons vak. De digitalisering en de opkomst van o.a. de streamingdiensten heeft de positie van de muzikant en zijn levensvatbaarheid onder druk gezet.' Maurits hoopt en verwacht, met zijn kennis en ervaring van de afgelopen 30 jaar, een waardevolle rol te kunnen vervullen binnen de VCTN. 'Omdat ik geen jurist ben, maar wel een bedrijfskundige achtergrond heb en een brede ervaring

als muzikant en maker, wil ik me met name richten op de praktijkkant. Zo sta ik voor een transparanter Buma/Stemra, dat inzicht verschaft over alle relevante zaken voor een muzikant. Daarbij vind ik het van belang dat veel meer leden weer stemrecht bij Buma en Stemra kunnen krijgen en invloed kunnen uitoefenen. Een oplossing daarvoor is bijvoorbeeld een lagere inkomstennorm.' (Zie ook het artikel van David Cok op p. 40 in deze *Muziekwereld*) 'Ook wil ik me inzetten voor een betere zichtbaarheid van

de VCTN. Dat wil ik doen door fysiek aanwezig te zijn bij vergaderingen van Buma/Stemra en alle meetings die gaan over muzikanten. Daarnaast wil ik actief zijn op sociale media en het belang van de VCTN over het voetlicht brengen. Hoe meer makers zich aansluiten, hoe sterker

onze stem zal zijn richting Buma/Stemra en de overheid. Een gezonde en krachtige vakbond is van levensbelang. Het opkomen voor onze rechten is een taak die onophoudelijk moet doorgaan. Die rol vervult de VCTN, samen met de Ntb, en daar wil ik graag aan bijdragen."

Mail ons uw Buma/Stemra-nummer!

Mail ons uw Buma/Stemra-nummer! Leden van Ntb/Kunstenbond die (tevens) actief zijn als muzikant zijn aangesloten bij de VCTN. Voor 'erkenning' van de VCTN vraagt Buma/Stemra ons (jaarlijks) een ledenlijst met Buma/Stemra-nummers van de leden aan te leveren aan een onafhankelijke instantie, die deze gegevens vertrouwelijk zal behandelen. Wij vragen onze leden, voor zover zij dat nog niet gedaan hebben, ons daartoe hun 7-cijferige (!) Buma/Stemra-relatienummer te mailen en onze inzet voor een sterkere positie voor auteurs en een beter Buma/Stemra te steunen.

Save the date: ledenbijeenkomst op 6 september

6 september organiseert de VCTN een ledenbijeenkomst met nieuwe muziek. Volg onze nieuwsbrieven en sociale media voor het programma en noteer alvast de datum in je agenda!

Producer raken Dra Smit geeft voorlichting over muziekproducties. Dus over zaken als opnametechniek, rechten, contractvormen, exploitatie etc. Leden van Ntb/Kunstenbond en VCTN kunnen hem op maandag en dinsdag benaderen met al hun vragen op dit gebied. Veel van de gestelde vragen komen steeds weer terug. Een aantal hiervan beantwoordt hij in deze rubriek.

Eerste Hulp Bij Opnamen

Ik krijg nogal eens vragen over subsidies en andere vormen van financiering. Daarom hier enkele wijsheden over dit onderwerp.

Als muzikant is het bemachtigen van financiële ondersteuning vaak een uitdagende exercitie. Maar in een voortdurend veranderend muzikaal landschap is het van cruciaal belang om te profiteren van subsidieaanvragen. Dit artikel biedt compacte informatie over het aanvragen van subsidies en andere financieringsvormen, met een beknopt overzicht van enkele gerenommeerde fondsen en belangrijke do's and don'ts.

In Nederland zijn er verschillende vooraanstaande subsidieverstrek- kers, zoals het Fonds voor de Podiumkunsten, het Sena Muziek- productiefonds, het Prins Bernhard Cultuurfonds, verschillende fondsen van Buma Stemra en Norma en het Nationaal Podiumplan. Deze fondsen ondersteunen diverse muziekdisciplines en bieden financiële steun voor projecten, optredens, opnames en meer. Zorg ervoor dat je de doelstellingen, criteria en deadlines van elk fonds bestudeert, zodat je aanvraag aansluit bij hun missie.

Bij het opstellen van je subsidieaanvraag is het van vitaal belang om helder en beknopt te zijn. Vermijd vakjargon en technische termen. Zorg ervoor dat je je artistieke visie duidelijk presenteert en de potentiële impact van je project benadrukt. Geef concrete details over de uitvoering, planning, doelgroep en samenwerkingsverbanden, indien van toepassing. Wees specifiek en overtuigend in je argumentatie.

Het is belangrijk om enkele valkuilen te vermijden die je kansen kunnen verkleinen. Allereerst moet je realistisch zijn in je financiële planning. Zorg ervoor dat je begroting gedetailleerd en overzichtelijk is. Houd rekening met alle verwachte kosten en mogelijke inkomstenbronnen. Onvolledige of onnauwkeurige begrotingen kunnen leiden tot afwijzing van je aanvraag. Volg strikt de indieningsrichtlij- nen en deadlines van het betreffende fonds. Een te late of onvolle- dige aanvraag zal vrijwel nooit in behandeling worden genomen. Naast de traditionele subsidiefondsen zijn er ook andere financie-

ringmogelijkheden om te verkennen. Crowdfunding is bijvoor- beeld al jarenlang een trend en niet alleen in de muziekwereld. Met crowdfunding kun je je fans rechtstreeks betrekken bij je projecten. Platforms zoals Voor de Kunst, Kickstarter en Patreon bieden musici de mogelijkheid van financiële steun in ruil voor beloningen zoals gesignde albums, exclusieve concerttickets en persoonlijke ontmoetingen. Een goed doordachte crowdfundingcampagne kan niet alleen financiële steun opleveren, maar ook een grotere betrok- kenheid van je fanbase creëren. Platforms zoals Patreon hebben bovendien als extra voordeel dat ze doorlopende financiering kunnen opleveren zolang je je fans tevreden houdt.

Er zijn ook andere mogelijkheden buiten subsidies en crowdfunding om. Samenwerkingen met bedrijven en private sponsors bijvoor- beeld kunnen een waardevolle bron van financiering zijn. Door strategische partnerschappen aan te gaan, kun je profiteren van de middelen en het netwerk van deze organisaties.

In een wereld waarin technologie en sociale media een steeds grotere rol spelen is het ook cruciaal om je online aanwezigheid te optimaliseren. Zorg ervoor dat je een professionele website hebt waarop je muziek, biografie en recente prestaties te vinden zijn. Wees actief op sociale mediaplatforms en bouw een betrokken online community op. Dit kan niet alleen je bekendheid vergroten, maar ook potentiële sponsors en andere partijen aantrekken die geïnteresseerd zijn in het ondersteunen van muzikaal talent. Ten slotte, om succesvol te zijn in je zoektocht naar subsidies en alternatieve financieringsmogelijkheden is doorzettingsvermogen van essentieel belang. Verwacht niet direct resultaat en raak niet ontmoedigd door afwijzingen. Leer van elke aanvraag en pas je strategie aan waar nodig. Blijf op de hoogte van nieuwe subsidiepro- gramma's en financieringskansen die kunnen opduiken en grijp ze met beide handen aan.

Te druk met optreden? Laat ons de financiën doen!

Artiestenverloningen

Daar zit muziek in!

HAALT
MEER
UIT
MUZIEK

JE EIGEN OPNAME MAKEN?

Ben je professioneel muzikant en wil je je muziek digitaal of fysiek uitbrengen maar mis je de financiële middelen? Dan is het Sena Muziekproductiefonds wat voor jou! Het fonds kan jou net dat ene duwtje in de rug geven dat nodig is voor de volgende stap in je muzikale loopbaan. Dus waar wacht je nog op?

Meer informatie en de voorwaarden op sena.nl/muziekproductiefonds

column

Ritmundo

Stan Rijken

BELAFONTE & BILUCA

April 2023 overleden twee invloedrijke pioniers van de andere zwarte muziek. Wegbereiders van stijlen uit de Afrikaanse diaspora die – naast jazz, blues, soul – de wereld veroverden. Dankzij Harry Belafonte kreeg de Caraïbische calypso bestaansrecht, dankzij Djunga de Biluca de Kaapverdise morna. Beiden waren ook talentscouts: wellicht zonder Belafonte geen Miriam Makeba, zonder Biluca geen Cesaria Evora.

Harry Belafonte (1927- 25 april 2023). Het belang van baanbreker Belafonte valt moeilijk te bevatten. Veelzijdig als hij was ontpopte hij zich tot wereldmuzikant avant la lettre en Black Lives Matter-activist avant la date. Het in Harlem geboren migrantenkind bleek een multi-talent met multi-roots. Zijn moeder kwam uit Jamaica, vader uit Martinique; grootmoeder was van Schotse origine, grootvader een Nederlander met Joods-Sefardische roots. Die multiculturele achtergrond bepaalde voorgoed Harry's mondiale muzieksmaak. Belafonte vertolkte blues, folk, gospel en yiddish maar brak eerst door met Caraïbisch repertoire. Zijn concept-album Calypso (1956) werd nog vóór Elvis Presley de eerste million-seller met de hits *Day O* (Bananaboat Song) en *Jamaica Farewell*. Daarmee werd Belafonte de eerste zwarte Amerikaan die een Emmy ontving. Ook maakte hij furore als eerste zwarte filmacteur die doorbrak in 'Hollywit'; op de podia als talentscout die ondermeer de Zuid-Afrikaanse Miriam Makeba en gospel fenomeen Odetta bij een groot publiek introduceerde.

In het gesegregeerde Noord-Amerika verbond activist Belafonte popcultuur met politiek. Tijdens de burgerrechtenbeweging ondersteunde hij vriend Martin Luther King (1964) en werd de eerste Amerikaanse zwarte tv-presentator (Tonight Show, 1968). Nadien initieerde Belafonte het Band-Aid project We

are the world (1985) en de belangwekkende serie *The long road to freedom: an anthology of black music* (2001). Met *Live at Carnegie Hall* (1959) maakte hij het eerste succesvolle live-album, en hoe! Bovenal was Belafonte een verbluffend vocalist.

Djunga di Biluca (1929-17 april 2023). Zo vermaard als Belafonte was, zo bescheiden opereerde Djunga di Biluca. Geboren als João Silva op het Kaapverdise eiland Sao Vicente, ontvluchtte hij de armoede en het Portugese koloniaal bewind. Hij vestigde zich in werelhaven Rotterdam (1955), waar met vele zeevarende landgenoten een eigen gemeenschap ontstaat. Op verzoek van Amílcar Cabral, legendarisch leider van het ondergronds verzet tegen Portugal, start hij in 1965 Morabeza Records om daarmee de Kaapverdise en Losophone-cultuur veilig te stellen. Djunga released de eerste opnames van Bonga, Cesaria Evora en talloze anderen. De scene van clubs en platenwinkels die er sindsdien ontstaat, bezorgt Rotterdam de geuzennaam 'Tiende Kaapverdiaans Eiland'. In de jaren '90 zet Djunga's neef – José da Silva – zijn pionierswerk voort. Met Lusafica begint hij in Parijs een eigen platenlabel. Als manager van Cesaria Evora maakt José deze koningin van de morna tot wereldster (zie de schitterende docu *Cesaria* – 2022); via Kriol Jazz en andere festivals transformeert José het arme imago van Kaapverdië tot dat van een rijke muziek-archipel. Echter, de grondlegger was Biluca. Dankzij hem kon koning Willem Alexander in 2018 de vijftig gedigitaliseerde Morabeza-albums (*) als cultureel erfgoed aan de president van Kaapverdië overhandigen. Een jaar later riep Unesco de Kaapverdiaanse *morna* uit tot immaterieel cultureel erfgoed.

(*) check: <https://www.muziekweb.nl/Muziekweb/Collecties/Morabeza>

Stan Rijken is muziekjournalist, programmamaker en deejay
www.concertzender.nl/programma/ritmundo_720657/

BIMPRO PRESENTS A 'Voice for Jazz Musicians in Europe'

Het overkoepelend orgaan van alle jazz- en impro-bonden in Europa, de VJME (Voice for Jazz Musicians in Europe), heeft BiMpro-voorzitter Fleurine unaniem tot president verkozen. De VJME heeft een participatie van 11 Europese landen die zich tijdens de pandemie mede op haar initiatief verenigd hebben om de unieke positie van jazzmusici in Europa in kaart te krijgen en te verbeteren.

Fleurine: 'Al die bonden werken naast elkaar aan dezelfde dingen, en in plaats van naast elkaar het wiel uit te vinden kunnen we veel beter samenwerken, kennis delen en van elkaar leren. Binnen Nederland doen we dat al. We wisten per 1 januari de krachten te bundelen met Ntb/Kunstenbond en dat bevalt tot nu toe buitengewoon goed. En ook binnen Europa is er een wereld te winnen. Het is bovendien waardevol en belangrijk om goed te weten wat er op Europees niveau speelt.' De VJME onderscheidt zich van het European Jazz Network (EJN) in het feit dat de VJME uitsluitend voor musici en met bonden van en voor musici werkt, en dus niet met organisaties voor festivals, boekers, promotors en andere professionele participanten binnen het jazz-, impro- en wereldmuziekcircuit. Fleurine: 'De kant van de makers wordt zelden centraal gesteld; meestal zijn de musici die de podia bevolken de laatste in de keten. Met de VJME draaien we dit plaatje graag om.'

Van links naar rechts: BiMpro-voorzitter en vocalist Fleurine, saxofonist Ben van Gelder, Drummer Yoran Vroom, zangeres Anna Seriese en Mijke Loeven, directeur van het Bimhuis, tijdens het Ronde Tafel-gesprek op het ministerie van OCW.

Het VJME-bestuur bestaat voorts uit Pedro Cravinho (vice-president) van het Portugese Jazz Network en Erwan Vernay, secretaris van Grand Formats France. Overige deelnemende landen zijn o.a. Denemarken, Spanje, Zwitserland, Italië, Duitsland, Zweden, Noorwegen en Finland. Het nieuwe bestuur ontmoette elkaar in mei voor

het eerst sinds de benoemingen 'live' tijdens Jazzahead! in Bremen.

Tijdens Jazzahead! namen VJME-bestuursleden deel aan panels over de sociaal-economische positie van jazzmusici binnen Europa en hadden zij ontmoetingen met leiders van bonden van Oost-Europese

landen als Litouwen en Bulgarije die ook van zins zijn zich aan te sluiten. Voorzitter Fleurine gaf namens VJME eerder presentaties op Jazz I am in Barcelona, voor MIDJ Italian Jazz Network, het Amersfoort World Jazz Festival en Jazzahead! online.

Lees meer over deze Europese samenwerking op de website www.vjme.eu

Hoop op verandering

Er waait een nieuwe wind door het FPK sinds de komst van directeur Viktorien van Hulst; in onze sector is er hoop op verandering. De openheid van het Fonds om de sector onder de loop te nemen bleek uit onderzoeken en ZOOM-vergaderingen met mensen uit alle hoeken van de sector waar het FPK initiatief in heeft genomen.

Voor jazz en wereldmuziek-musici geldt na uitgebreide navraag onder onze leden dat de drempel voor het aanvragen van subsidie voor velen (te) hoog ligt; je kan niet van elke musicus/maker verwachten dat ze het talent bezitten om een aanvraag te schrijven, en nog minder dat ze geld over zouden hebben om een aanvraag te laten schrijven.

De ontschotting heeft er weliswaar voor gezorgd dat er niet meer aan subsidie in genres wordt gedacht, maar neemt het probleem met zich mee dat mensen die geen gespecialiseerd inhoudelijke muzikale kennis hebben dus beslissen welke bands subsidie toekomt, waardoor soms de situatie ontstaat dat diegene die het best kunnen schrijven wellicht eerder in aanmerking komen dan degenen die het beste kunnen spelen. Uiteraard zijn er ook musici die

op beide vlakken uitblinken. Lijnrecht tegenover die ontschotting bij het FPK staat de NPO, die op op nationale tv en radio juist schotjes aan het plaatsen is. Zo werd het tv-programma *Podium Witteman* omgedoopt tot *Podium Klassiek* en *NPO Radio 4* tot *NPO Klassiek* etc. De NPO wordt gefinancierd door de overheid, dus de logica is hier ver te zoeken.

Boegbeeld
Het is duidelijk dat een paar grote orkesten, zoals het Jazz Orchestra of the Concertgebouw en het Amsterdams Andalusisch Orkest, naar buiten toe onze boegbeelden zijn die door hun uitstraling en grootte de jazz- en wereldmuziek-scene vertegenwoordigen.

Voor wat betreft de meerjarige subsidies voor ensembles hoopt BiMpro dat er meer gekeken zal gaan worden naar welke bands er (zoals bovengenoemd-

de orkesten) bijdragen leveren aan de hele scene en aan onze uitstraling binnen Nederland en naar het buitenland.

Je kan wel 5 mooie struikgewassen jarenlang veel water en extra kunstmest geven, maar als het overgrote deel van de tuin er al jaren kurkdroog bijstaat draagt dat nog niet bij aan een vruchtbare bodem voor de rest van de tuin, terwijl dat nu juist zo waardevol zou zijn.

Er kan beter meer geld in de hele tuin gestopt worden waardoor alle bandjes/plantjes kunnen spelen en bloeien in plaats van heel veel geld aan relatief weinig musici. Ter illustratie; afgelopen 4 jaar ging er in totaal bijvoorbeeld meer dan 2,6 miljoen naar 5 'jazz/impro'-ensembles, waarvan de vaste formaties bestaan uit in totaal 23 musici – een relatief zeer kleine groep makers dus, gezien de duizenden makers die de jazz/wereldtuin bevolken.

De staatssteun zou wat BiMpro betreft op een evenwichtiger en toegankelijker manier ingezet moeten kunnen worden. De Balkonscène's tijdens corona waren een mooi voorbeeld van een veel lagere aanvraagdrempel waardoor het voor velen

direct uitvoerbaar was. Ook het Nationaal Podiumplan verdient het vanwege de laagdrempeligheid en toegankelijkheid veel breder in het gesubsidieerde circuit gedragen te worden, om zo meer musici en initiatieven te ondersteunen voor kleinschalige podia.

Als beroepsvereniging willen we ervoor zorgen dat er gelijkwaardige kansen zijn voor musici en dat veel meer musici gezien worden vanwege de enorme rijkdom en variëteit binnen de jazz en wereldmuziek.

Met het ministerie van OCW organiseerde BiMpro, bijgestaan door Stichting Tonality, een serie Ronde Tafel-gesprekken, geïnitieerd door staatssecretaris Gunay Uslu van Cultuur en Media, met jonge en oudere makers uit het veld en van vertegenwoordigers namens VNJJ. Ook Floris Vermeulen, chef Muziek van het FPK en Viktorien van Hulst namen deel aan de gesprekken. Wordt vervolgd.

Kunstenbond op de bres voor voortbestaan Nationaal Podiumplan

Het voortbestaan van het Nationaal Podiumplan, een subsidie die professionele muzikanten eerlijke betaling voor live optredens garandeert, wordt bedreigd. Het budget is uitgeput en ondanks het grote succes van de regeling is er geen structurele financiering vanuit de overheid beschikbaar. De Kunstenbond maakt zich hard voor de continuering van het Nationaal Podiumplan en lanceert de campagne *Ik steun het Nationaal Podiumplan*.

Door Karin Boelhauer

De subsidieregeling Nationaal Podiumplan is een groot succes: het volledig beschikbare budget van ruim 1,1 miljoen euro is rechtstreeks uitgekeerd aan musici. Dit budget was afkomstig van het Steunfonds Rechtengelden dat tijdens de Coronapandemie is opgezet. De resultaten liegen er niet om – sinds 2021 zijn 4057 musici, 2238 ensembles/bands en 613 muziekpodia aangesloten bij het NPP. Met in totaal € 1.100.000, dat rechtstreeks aan musici is uitbetaald, heeft het NPP 3104

live optredens in heel Nederland mogelijk gemaakt. Het staat vast dat het Nationaal Podiumplan van onschatbare waarde is voor het speelklimaat voor live muziek in Nederland. Eerlijke betaling voor musici is het hoofddoel van het NPP, in lijn met de slogan van de Kunstenbond: *Professioneel gemaakt is professioneel betaald*. Door het succes van de regeling is er geen budget beschikbaar voor kwartaal 3. Het is daarom op dit moment helaas niet moge-

lijk voor muzikanten om nieuwe shows aan te melden. Het online systeem blijft actief zodat het NPP weer snel van start kan. Of de regeling in kwartaal 4 weer open kan gaan, is afhankelijk van nieuwe financiering. Er is er op dit moment geen structurele financiering vanuit de overheid. De Kunstenbond maakt zich hard voor de continuering van het Nationaal Podiumplan, zodat ook in de toekomst live muziek gemaakt wordt door eerlijk betaalde musici. De Kunstenbond is in gesprek met de overheid en andere partijen en zet zich in voor het realiseren van structurele financiering voor het Nationaal Podiumplan.

Steun het Nationaal Podiumplan!

Samen kunnen we laten zien hoe belangrijk de subsidieregeling van het NPP is voor musici, ensembles, podia en publiek van live muziek in Nederland. Betuig je steun en help de Kunstenbond met haar campagne voor het voortbestaan van het Nationaal Podiumplan.

Stuur een e-mail naar iksteunhet@nationaal-podiumplan.nl en vertel waarom het noodzakelijk is dat het Nationaal Podiumplan blijft bestaan: *Ik steun het Nationaal Podiumplan, omdat...* Alle reacties worden gebundeld en aangeboden aan staatssecretaris Cultuur en Media Gunay Uslu.

Voor meer informatie: contacteer Karin Boelhauer, bestuurslid NPP KarinBoelhauer@kunstenbond.nl

DE FAVORIETE COMPOSITIE VAN... RENÉE STEENBERGEN, JOURNALIST, AUTEUR 'DE KUNST VAN ANDERS'

'Ik heb een brede muzieksmaak, ga graag naar klassieke uitvoeringen in het Concertgebouw, maar ook naar het Souk-festival. Een echte jazzfan ben ik niet, maar wel groot liefhebber van Nina Simone. Zij wordt vaak in de jazzhoek ondergebracht, maar deed een klassieke conservatoriumopleiding, aan de Julliard School in New York. Dat spreekt mij erg aan. Zelf zei ze dat ze black classical music maakte. Ze begeleidde zichzelf op piano en vlocht alle mogelijke genres en stijlen aan elkaar. Heel knap. Ik heb sowieso veel met de *human voice*, met liederen van Debussy, Mahler, Fauré. Die reikwijdte, die variaties: prachtig.

Ik heb hier de 3cd *The Real Nina Simone* liggen. Daar staat onder meer *Revolution* op, waarvan zij verschillende varianten heeft opgenomen. Ook heel funky versies. Het was in 1969 haar reactie op *Revolution* van The Beatles van een jaar eerder, met de boodschap "de wereld veranderen willen we allemaal wel". Lennon zingt "we all want to change the world" en "but if you want money for people with minds that hate/ All I can tell you is brother you have to wait/ Don't you know it's gonna be alright." Verderop gaat het over de *constitution* die we willen veranderen. "Free your mind", met andere woorden: maak je niet zo druk. Simone zei: dat gaat helemaal niet vanzelf goedkomen, "it's more than just evolution" en "well, my friend, its gonna have to bend."

Ze was activiste voor de burgerrechtenbeweging en de black powerbeweging, mede omdat ze zelf in haar carrière vastliep. Een van de redenen dat ze Amerika verliet was omdat ze het racisme beu was. Ze eindigt *Revolution* heel wrang: "The only way that we can stand in fact/ Is when you get your foot off our back." Je ziet er meteen de beelden van George Floyd bij in gedachten, die tekst is nog steeds actueel. Op die 3cd staan meer protestsongs, met titels als *New World Coming* en *The Turning Point*, maar ook verschil-

lende Dylan-covers. Haar live opnames van *Brown Baby* zijn echt hartbrekend. Als je je over een baby buigt hoor je vrolijk te zijn. Maar als dat een zwarte baby is, houd je je hart vast. Ze was protestzangeres, maar kon ook ontroeren en heel mellow zingen. Soms zit het zelfs tegen easy listening aan. Cohen's *Suzanne* bijvoorbeeld, of *I Think It's Going To Rain Today* van Randy Newman. Ze zingt met veel intonaties en intensiteit, ze kon al die emoties en schakeringen spelen met veel verschillende stijlen. En je hoort er altijd haar klassieke ondergrond doorheen.

Ik heb mijn oude platenspeler weer tevoorschijn gehaald, van Nina Simone heb ik een heel rijtje lp's staan. Op vinyl klinkt het authentieker, maar zo'n verzamel-cd is ook wel lekker, die hoeft je niet telkens om te draaien. Dit soort muziek draai ik vaak 's avonds, dan zit ik echt te luisteren op de bank. Lekker loskomen van de dag. In mijn boekje *De Kunst van Anders*, over noodzakelijke structurele veranderingen van het cultuurstelsel (zie hoofdverhaal, red.), doe ik een oproep om nu met zijn allen een vuist te maken. De tijd is er rijp voor. Dat sluit goed aan bij Nina's hartenkreet: Revolutie!'

- ingezonden mededeling -

Schipper legal:

mr. Bjorn Schipper is een ervaren entertainment advocaat en oprichter van **SCHIPPER LEGAL** in Amsterdam. Een intakegesprek van een half uur is gratis. Voor leden van de Kunstenbond geldt een gereduceerd uurtarief van € 150,= (exclusief btw en externe kosten). Voor procederen geldt een urenmaximum van 50 uur tegen het genoemde gereduceerde uurtarief. Het normale (basis)uurtarief is € 200,= (exclusief btw en externe kosten) en geldt bij procedures vanaf 50 uur.

SCHIPPER LEGAL:
mr. Bjorn Schipper
Postbus 36424
1020 MK Amsterdam

m +31619610500
e bjorn@schipperlegal.nl
w www.schipperlegal.nl
tw @bjornschipper

Bescherming van de maker?

De regering blijft op twee gedachten hinken

In april werd het langverwachte wetsvoorstel ter aanscherping van het Auteurscontractenrecht door de regering aan de Raad van State gezonden voor advies. Het kabinet sprak in een persbericht mooie woorden: “De creatieve prestaties van makers en uitvoerend kunstenaars worden voortaan wettelijk beter beschermd.” Maar is dat werkelijk zo?

tekst: Erik Thijssen illustratie: Robert Swart

Het persbericht vervolgt: “Door de gewijzigde wet wordt de onderhandelingspositie van makers en uitvoerend kunstenaars (zoals bijvoorbeeld schrijvers, fotografen, componisten, muzikanten en acteurs) versterkt ten opzichte van hun exploitanten (producenten, omroepen en uitgevers). (...) De wet maakt het mogelijk dat makers en uitvoerend kunstenaars over een eerlijke vergoeding voor het geven van een exploitatiebevoegdheid collectief kunnen onderhandelen. De maker of kunstenaar kan een contract opzeggen als de exploitant het werk of de uitvoering niet (meer) publiceert. Een bewijs van een wanprestatie hoeft niet meer aangetoond te worden. (...) Exploitanten die publiek geld ontvangen, kunnen zich voortaan aansluiten bij een geschillencommissie. Als makers een conflict met een exploitant hebben kunnen ze via zo’n commissie op een laagdrempelige manier tot een oplossing komen.”

Twee gedachten

“Het klinkt mooi en het wetsvoorstel bevat zeker een paar verbeteringen,” beaamt Erwin Angad-Gaur (senior adviseur van Ntb/Kunstbond en directeur van VCTN), “maar het is maar de vraag of ook dit wetsvoorstel ver genoeg gaat. Zeven jaar geleden werd deze

wettelijke bescherming ingevoerd en evaluatieonderzoek in opdracht van de regering zelf concludeerde vrij hard dat de wet op diverse gebieden feitelijk ‘een dode letter’ is.” In het WODC-rapport Evaluatie *Wet Auteurscontractenrecht* werden diverse aanbevelingen tot aanscherping van de bestaande wettelijke bepalingen gedaan. Het evaluatierapport concludeert onder meer dat de geldende wet concreet (nog) weinig verschil maakt, mede omdat makers hun (nieuwe) individuele rechten moeilijk kunnen realiseren, onder meer uit angst voor ‘blacklisting’. Om de onevenwichtigheid in de markt (grote opdrachtgevers en exploitanten tegenover individuele makers) te corrigeren kunnen met name collectieve oplossingen een verschil

maken. “En precies daar blijft de regering op twee gedachten hinken,” stelt Angad-Gaur vast. “Hoewel uit onder meer het evaluatierapport blijkt dat zelfregulering niet werkt en marktcorrectie het doel is van het wetsvoorstel, stuurt de regering op enkele essentiële onderdelen, tegen beter weten in, nog altijd op zelfregulering en biedt daarvoor bovendien onvoldoende middelen. Daarmee wordt het doel van de wet waarschijnlijk opnieuw onvoldoende bereikt.”

Online exploitatie

Angad-Gaur wijst als voorbeeld op een eerlijke vergoeding voor online exploitatie. “In Duitsland en België werd inmiddels een collectief vergoedingsrecht voor open-

baarmakingen op platforms als YouTube en Facebook in de wet opgenomen. Nederland kiest daar niet voor en stelt merkwaardig genoeg dat dat juridisch niet mogelijk zou zijn. Heel vreemd dat de Duitsers en Belgen dat klaarblijkelijk wel kunnen. Nog merkwaardiger is dat waar de Belgen ook een verplicht collectieve vergoeding voor streamingdiensten in de wet opnamen, ook dat niet door de Nederlandse regering gevolgd wordt. Dit keer niet omdat het niet zou kunnen, maar omdat het, volgens de Memorie van Toelichting (de toelichting op de wet), te zwaar in zou grijpen in de markt. Er moet eerst maar eens geprobeerd worden met collectieve onderhandelingen, dus met zelfregulering, tot resultaten te komen.” Alleen voor filmmakers zet de wet in op een collectieve vergoeding, opnieuw bij voorkeur middels zelfregulering, maar met wettelijk ingrijpen als stok achter de deur. “Het is goed dat de regering zich

de positie van filmmakers ten opzichte van Netflix, Disney en andere streamers aantrekt, maar het is niet te begrijpen dat musici, fotografen, schrijvers en journalisten klaarblijkelijk diezelfde steun ten opzichte van Spotify en bijvoorbeeld Storytel niet zouden verdienen. Een aanvullende collectieve vergoeding voor Spotify-exploitatie via Sena zou bijvoorbeeld een enorme stap vooruit zijn. De meeste musici, zeker sessiemusici, ontvangen nu niets of veel te weinig voor online streaming. Het evaluatierapport was glashelder: uitgevers, producenten en zeker de grote online platforms zijn nooit bereid geweest vrijwillig over een collectieve vergoeding te onderhandelen. Ook bij filmwerken is dat duidelijk: de sterkste marktpartij treedt niet in onderhandeling als daartoe de druk ontbreekt. Het is dus mooi dat de regering in zijn persbericht schrijft dat er straks collectief onderhandeld mag worden, maar dat dreigt

dan meteen opnieuw ‘een dode letter’ te worden als we niet oppassen.’

Lobby en vervolgtraject

Na de zomer zal het definitieve wetsvoorstel naar verwachting, na advisering door de Raad van State, aan de Tweede Kamer worden gezonden. “Dat is de laatste stap. Hopelijk dat de regering voor dat moment toch nog een paar verbeteringen in het wetsvoorstel aanbrengt. Minimaal een vorm van prikkel voor de grote marktpartijen om aan tafel te komen dus. Anders is lobby bij de Tweede Kamer het laatste redmiddel. Het zou wel heel erg zuur zijn als we straks weer vijf jaar op een evaluatie van de nieuwe wet moeten wachten om bevestigd te krijgen dat er onvoldoende verschil is gemaakt. Praten over fair practice en fair pay is mooi, maar met deze wet kan een werkelijk verschil worden gemaakt. Die kans mag niet blijven liggen.”

- ingezonden mededeling -

- ingezonden mededeling -

Heeft U speelproblemen, vermoeidheidsklachten of pijn?

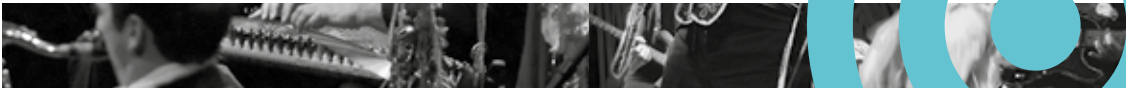

Dispokinesis = het vrij kunnen beschikken over houding en beweging. Ontwikkeld door een musicus voor musici.

Meer informatie: Dianne Bolte, Dispokinesis-praktijk: tel. 026 445 34 84
Zie ook: www.dispokinesis.nl

open source **network**
for the dutch world music industry

consulting, promotion
research & policy development
World Blend Café network meetings

Dutch World Directory
guide for world music in the Netherlands

worldmusicforum.nl

Evenementenbeleid gemeente Amsterdam ter discussie

tekst: Bjorn Schipper

In mijn bijdrage aan deze subsidiespecial van *Muziekwereld* zoom ik graag in op een recent aangekondigde aanpassing van het evenementenbeleid van de gemeente Amsterdam die mogelijk ingrijpende gevolgen kan hebben voor de festivalmarkt. Niet alleen in de hoofdstad maar ook elders, als andere gemeenten dit voorbeeld gaan volgen. Waar de gemeente inzet op muzikaal-inhoudelijke bemoeienis met de programmering van festivals, vestig ik graag de aandacht op verstrekking van speciale subsidies als alternatief smeermiddel om tot hetzelfde resultaat te kunnen komen.

De gemeente Amsterdam heeft onlangs aangekondigd dat men middels een aanpassing van het festivalbeleid ervoor wil zorgen dat nieuwkomers – nieuwe festivalorganisaties – meer kans kunnen maken op een locatie om hun evenement te organiseren. Achtergrond van dit gemeentelijke streven is dat in het kader van talentontwikkeling meer ruimte ontstaat op de doorgaans overvolle festivalkalender. Volgens de gemeente moet het festivalaanbod ‘beter aansluiten bij de behoefte van alle Amsterdammers’. Op zich natuurlijk een nobel streven van de gemeente. Een voldoende gevarieerd muzikaal aanbod spreekt meer mensen aan en kan voor muzikale verrijking of verdieping zorgen. En dat kan weer de aantrekkingskracht van een stad vergroten.

Aan de andere kant is het ook zo dat als festivals niet vanuit zichzelf meegaan in een snel veranderende markt, zij zichzelf op lange termijn buitenspel zullen zetten. Het publiek is *leading* en het is voor festi-

vals daarom muzikaal van groot belang dat er op tijd vernieuwing plaatsvindt, bijvoorbeeld door binnen de festivalprogrammering tijdig meer ruimte te creëren voor nieuwe muziekgenres en talentvolle opkomende artiesten. Dat zou een natuurlijke reflex van festivals moeten zijn.

De discussie gaat nu vooral over de aankondiging van de manier waarop de gemeente dit doel wenst na te streven, namelijk met behulp van een speciale muziek- of festivalcommissie die inhoudelijk gaat toetsen hoe de schaarse festivallocaties in de stad ‘het beste’ verdeeld zouden kunnen worden. Voor de gemeente is deze manier van inhoudelijke toetsing naar eigen zeggen een middel om te kunnen sturen op ‘behoeften en diversiteit in aanbod, presentatie en doelgroepen’¹. Anders gezegd: de gemeente Amsterdam is van plan festivals muzikaal-inhoudelijk te gaan toetsen. Invoering van deze nieuwe maatregelen is per januari 2026 gepland.

Achtergrond evenementenbeleid en Nachtvisie

Het hoofdstedelijke evenementenbeleid is destijds tot stand gekomen onder de bezielende leiding van wijlen burgemeester Eberhard van der Laan². Hij kreeg bewoners met klachten over overlast en toenemende drukte in de stad en organisatoren van evenementen aan tafel met als doel om op basis van het zogenaamde ‘redelijke midden’ voor de langere termijn tot een passend en evenwichtig evenementenbeleid te kunnen komen. Na gedegen overleg met bewoners en evenementenorganisatoren werd op 1 maart 2018 het nieuwe gemeentelijke evenementenbeleid van kracht. Een belangrijk onderdeel van dit evenementenbeleid is de beschikbaarheid van verschillende inhoudelijke locatieprofielen van festivallocaties in de stad. Deze locatieprofielen bevatten onder andere regels over muziek en geluid, het aantal evenementendagen dat op jaarbasis is toegestaan en kennen daarnaast een beschrijving van de festivallocatie en nabijgelegen gebouwen. De locatieprofielen spelen een belangrijke rol bij het aanvragen van een vergunning voor de organisatie van een evenement. Simpel gezegd, als een evenement niet past binnen het vastgestelde locatieprofiel, gaat het feest letterlijk niet door. In de eerste periode na de invoering van het nieuwe evenementenbeleid is het evenementenaanbod in Amsterdam met ongeveer een derde gekrompen. Een aantal evenementen zijn mede vanwege de locatieprofielen noodgedwongen naar de randen van de stad of elders uitgeweken. Het hantieren van de locatieprofielen heeft daarmee direct effect gehad en voor een gedeeltelijke andere spreiding van evenementen gezorgd.

In de afgelopen jaren heeft de gemeente Amsterdam het evenementenbeleid geëvalueerd en onder andere gewerkt aan het schrijven van een Nachtvisie³, een inhoudelijk beleidsdocument waarmee nachtcultuur een officiële plaats in de gemeentelijke plannen krijgt en waarin randvoorwaarden voor gemeentebeleid gericht op het nachtleven zijn opgenomen. Evenementen en festivals worden in dit verband als onderdeel van de nachtcultuur gezien. De hiervoor genoemde speciale muziek- of festivalcommissie komt ook in deze Nachtvisie terug. Het is de bedoeling dat de onlangs opgerichte

nachtraad⁴ en de net verkozen nieuwe nachtburgmeester Freek Wallagh⁵ in samenspraak met de gemeente een belangrijke rol zullen gaan spelen bij de verdere praktische invulling en uitvoering van de Nachtvisie. *So far so good.*

Is gemeentelijke toetsing op muziek wel een goed idee?

Nogmaals, met het gemeentelijke streven naar een gevarieerd muzikaal aanbod op festivals en het faciliteren van nieuwkomers in het kader van innovatie en talentontwikkeling is niets mis. Het is toe te juichen dat dit bij de lokale politiek stevig op de agenda staat. De vraag is of het middel van de ‘muziek- of festivalcommissie’ hiervoor geschikt is en – meer principieel – of we moeten willen dat een gemeente door middel van muzikale toetsing festivals zelf gaat cureren. Want in feite gaat de gemeente zich inhoudelijk bemoeien met de muzikale programmering van festivals. Mij lijkt dit een brug te ver, zeker als we bedenken dat het hier in de meeste gevallen om niet-gesubsidieerde commerciële festivals gaat. Al eerder heb ik bepleit dat de instelling van en toetsing door deze muziek- of festivalcommissie, zoals de gemeente nu voorstaat, de kunstenvrijheid in de stad aantast⁶.

In een post-corona tijdperk met gierende inflatie, stijgende leges van de gemeente, steeds hogere eisen die (terecht) aan de organisatie van evenementen worden gesteld, grote concurrentie op de festivalmarkt

- ingezonden mededeling -

en bezoekers die noodgedwongen steeds selectiever worden in het uitgeven van hun geld en vaak pas later besluiten al dan niet een ticket aan te schaffen, is het bovendien de vraag welke ‘nieuwkomer’ kan voldoen aan deze financiële, organisatorische en professionele eisen. Bij de aanvraag van een evenementenvergunning dient een organisator allerlei rapporten te overleggen, bijvoorbeeld op het gebied van geluid, veiligheid, verkeer, duurzaamheid en flora en fauna. Niet zelden is een locatiecontract met de (eigenaar of beheerder) van de festivallocatie nodig en dienen professionele specialisten ingeschakeld te worden die helpen met de voorbereiding van de organisatie van het festival. Bij grotere evenementen spelen grotere risico’s die niet

zomaar door een ‘nieuwkomer’ opgevangen kunnen worden. Logisch dat een gezonde festivalorganisatie er vaak jaren over doet om een bestendige evenementenorganisatie op te bouwen, en dan nog speelt een dosis ondernemersgeluk een rol. Eén editie met slecht weer en het eventueel opgebouwde vet op de botten is weg.

In de praktijk werken “nieuwkomers” meestal – bewust of onbewust – stap voor stap toe naar een volwassen evenementenorganisatie. Wat begint als een *blockparty* voor en met vrienden kan uitmonden in de hosting van een eigen podium of zaal in een club, een eigen clubnacht, een clubtour, de hosting van een eigen stage tijdens een festival, een eigen festivaldag op locatie als onderdeel van een *weekender* van een andere

collega-organisator (zodat de productiekosten gedeeld kunnen worden) en uiteindelijk een compleet eigen festival. Dan zijn er meestal al jaren verstreken en moet in de komende jaren ook nog blijken of het eigen festival levensvatbaar is. Evenementenorganisatoren hebben gecijferd dat het financieel niet te doen is om in Amsterdam een festival te organiseren met minder dan 10.000 bezoekers⁷.

Tegen deze achtergrond lijkt het mij zeer onverstandig als de gemeente via een muziek- of festivalcommissie gaat toetsen of een festival wel of niet mag plaatsvinden. Toetsing aan de hand van andere factoren is natuurlijk prima, zoals bijvoorbeeld veiligheid en duurzaamheid, maar toetsing op basis van muziek is te subjectief. Daar gaan de organisatoren en hun programmeurs (en indirect het publiek) zelf over, en niet de gemeente. Wenst de gemeente eigenhandig het aantal commerciële ‘dance events’ terug te dringen of gaat het over het creëren van ruimte op festivals voor specifieke muziekgenres als amapiano, gqom, dancehall of TikTok-techno⁸? Deze vorm van artistieke toetsing bij commerciële evenementen raakt naar mijn mening aan Europese grondrechten, meer in het bijzonder de in het Europees Handvest verankerde kunstenvrijheid en de vrijheid van ondernemerschap.

Subsidies als alternatief smeermiddel

En dat brengt mij bij subsidies: als een evenement of festival qua artistieke programmering (deels) gesubsidieerd wordt, is het niet ongebruikelijk dat een subsidieverstrekker hieraan voorwaarden verbindt. De subsidie vormt zo een stimulans om artistiek (bij) te sturen. Bij

een commercieel evenement draagt de organisator zelfstandig alle kosten, met inbegrip van de artistieke programmering, en is het doel zoveel mogelijk tickets te kunnen verkopen. Dance events werden in oorsprong illegaal georganiseerd. De hieruit ontstane DIY-mentaliteit bracht een zekere terughoudendheid in relatie tot het aanvragen van subsidies met zich mee. Met het oog op de door de gemeente aangekondigde wijziging van het evenementenbeleid lijkt de tijd rijp voor een andere benadering voor het verstrekken van subsidies voor commerciële evenementen. Dat vergt een mentaliteitsverandering bij zowel evenementenorganisatoren als subsidieverstrekkers. Ik pleit voor structurele inzet van speciale subsidies ten behoeve van de artistieke programmering van commerciële evenementen om talentontwikkeling en ‘nieuwkomers’ te stimuleren. Professionele en ervaren evenementenorganisatoren kunnen daarbij aan ‘nieuwkomers’ (deels) hun festivalproductie ter beschikking stellen en daarnaast verplicht worden om binnen hun artistieke programmering creatieve ruimte te bieden. Prima als deze subsidieaanvragen door genoemde muziek- en festivalcommissie getoetst worden. In een ideale wereld kan op basis hiervan zelfs een speciaal programma voor innovatie, talentontwikkeling en ‘nieuwkomers’ opgezet worden.

Verstrekking van subsidies als artistiek smeermiddel in een commerciële setting verdient sterk de voorkeur boven het middel van de gemeentelijke muziekprogrammeur⁹. Laat dat de boodschap aan de gemeente Amsterdam en andere gemeenten zijn.

Bjorn Schipper is advocaat en oprichter van Plus One Legal in Amsterdam

DUTCH - JAZZ elke zondag 22:00 / 23:00 op Sublime FM

foto : Frank de Graaf

DUTCH-JAZZ

foto : Roland van Tulder

Hét radioprogramma waar de Nederlandse jazz centraal staat met Rolf Delfos en Bart Wirtz

Sena

SUBLIME FM

pagina 32

Muziekwereld nr. 2 - 2023

www.ntb.nl

pagina 33

1. Zie onder meer J. Roele en T. Wagemakers, 'Festivalbeleid gaat op de schop', Het Parool, 25 mei 2023; J. Roele, 'Nieuwe festivals, is dat nog wel realistisch? Het nieuwe evenementenbeleid van Amsterdam', Het Parool, 27 mei 2023.
2. P. Meershoek, 'Sleutelrol voor geestige en dwingende Van der Laan in evenementenbeleid', Het Parool, 22 juli 2017.
3. Gemeente Amsterdam, 'Toekomst van de nacht. Nachtcultuur in Amsterdam', zie: <https://www.amsterdam.nl/kunst-cultuur/nacht-toekomst/>
4. J. Roele, 'Tijdelijke nachtraad gepresenteerd: 'verkiezingen voor nachtburgemeester in de lente', Het Parool, 16 januari 2023.
5. J. Roele en J. Goedegebuure, 'Dit is de nieuwe nachtburgemeester van Amsterdam: 'Wij zien jou naast Femke Halsema staan', Het Parool, 22 maart 2023.
6. B.H.M. Schipper, 'Gemeente tast kunstenvrijheid aan. Muziekcommissie laat oren hangen naar klagers', Het Parool, 3 februari 2021.
7. J. Roele, 'Nieuwe festivals, is dat nog wel realistisch? Het nieuwe evenementenbeleid van Amsterdam', Het Parool, 27 mei 2023.
8. Vergelijk: M. Miedema, 'Hoe TikTok-techno de techno-wereld op zijn kop zet', 3voor12.nl, 8 december 2022.
9. De gemeente Rotterdam is vanwege een soortgelijke inhoudelijke beoordelings- of toetsingscommissie voor evenementen al eens eerder door de hoogste bestuursrechter teruggefloten.

Kunstenbond pleit voor behoud laag btw-tarief

Wel of niet doorberekenen? Oftewel: hoe vang je de gestegen kosten van huur, energie en boodschappen op zonder jezelf uit de markt te prijzen? Ongekende kostenstijgingen zetten zzp'ers voor het blok. Tot overmaat van ramp onderzoekt het kabinet nu mogelijkheden om het btw-tarief op cultuur te verhogen. Voor de Kunstenbond is de maat vol.

Uit onderzoek van het CBS blijkt dat ongeveer de helft van alle MKB-bedrijven in de culturele sector de heersende kostenstijgingen niet volledig heeft kunnen doorberekenen aan hun klanten. Als belangrijkste reden wordt hier voor genoemd dat dit tot verlies van klanten zou leiden. Slechts 11% van de bedrijven geeft aan

kostenstijgingen wél volledig door te kunnen berekenen.

Hogere btw op cultuur: een verkeerde maatregel op het verkeerde moment
Bovenop deze stijgende kosten onderzoekt het kabinet mogelijkheden om het verlaagde btw-tarief van 9% voor cultuur (beeldende

kunst, boeken, bioscopen, podia) aan te passen of zelfs te schrappen. Dat heeft directe gevolgen voor de betaalbaarheid en toegankelijkheid van cultuur – en dus voor de inkomens van kunstenaars, in tijden waarin inflatie, koopkrachtverlies en armoede al toenemen. Extra belasting heffen bij burgers is daarbij de verkeerde weg om ongelijkheid aan te pakken.

Laag tarief is doeltreffend
Het kabinet baseert zich op een recent verschenen evaluatierapport over het verlaagde btw-tarief, dat deze toetst op doeltreffendheid en doelmatigheid. Daarbij shopt het kabinet selectief uit het rapport. In de voorjaarsnota staat dat het kabinet alleen kijkt naar

doelmatigheid. De onderzoekers concluderen echter dat voor bioscopen, podiumkunsten en musea het lage btw-tarief waarschijnlijk wél doeltreffend is, ook als is doelmatigheid niet te meten.

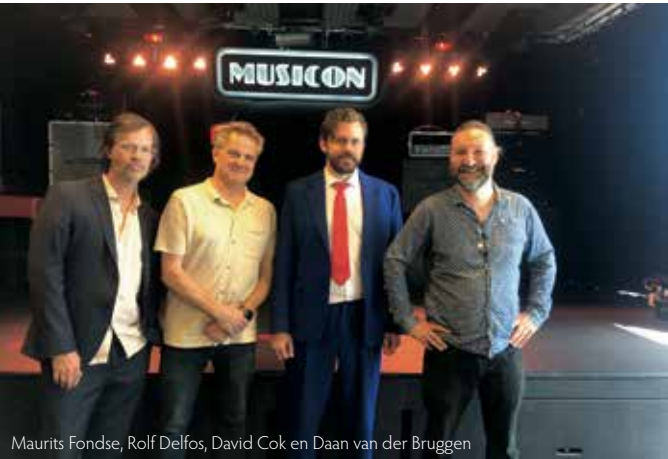
Verhoging is voor de Kunstenbond onbespreekbaar
In tijden van inflatie, koopkrachtdaling, afschaffing van het scholingsbudget STAP, afbouw van de zelfstandigenaftrek en de introductie van een verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering zijn het ondernemers met de minste marktmacht die de klappen opvangen. Aanpassing van het btw-tarief kan daar niet meer bij. Voor de Kunstenbond is het behoud van het lage btw-tarief essentieel. Wij pleiten daarbij juist voor extra fiscale maatregelen om de culturele zzp'er tegemoet te komen en te compenseren voor alle extra kosten. Er moet eindelijk een eerlijke prijs voor het werk van cultuurmakers worden betaald.

Jaarvergadering Ntb 2023 in Musicon

Het congres van VCTN en de jaarvergadering van Ntb/Kunstenbond (de vakgroep Muziek van Kunstenbond) vonden dit jaar plaats op 14 juni in Musicon in Den Haag. Met de leden bespraken wij de meest recente ontwikkelingen en de inzet voor het komende jaar. Daarnaast vonden bestuursverkiezingen plaats.

Koert Ligtermoet besloot vorig jaar afscheid te nemen van zowel het Ntb als het Kunstenbond bestuur. Hij werd binnen het bestuur van de vakgroep Muziek (Ntb) tijdelijk opgevolgd door David Cok, die door de leden definitief werd benoemd op de vacante zetel.

Ook Ntb- en VCTN-bestuurslid Daan van der Bruggen besloot zich na 14 juni terug te trekken uit het bestuur. Wij danken hem hier nogmaals voor zijn grote inzet voor zowel de vakgroep, de VCTN als de Kunstenbond, waarvan hij enkele jaren bestuurslid was. Rolf Delfos (die

Maurits Fondse, Rolf Delfos, David Cok en Daan van der Bruggen

de Ntb ook representeert in de SoCu- en repartitiecommissie van NORMA) werd verkozen tot zijn opvolger. Maurits Fondse

werd verkozen op de vrijgekomen zetel in het VCTN-bestuur (zie ook pagina 19 van deze Muziekwereld).

Maurits Fondse

Méér subsidie naar subsidies!

Ik was altijd de stoere, trotse én hooghartige zzp'er die rondbazuinde: 'Subsidie? Ik? Nee hoor, ik doe het al 25 jaar helemaal zonder, ik hou gewoon mijn eigen broek op in plaats van mijn handje op te houden, blablabla...' Nou, zo stoer was het niet, want mijn subsidieaanvragen werden altijd afgewezen. En dan werd ik zo boos, dat ik direct overliep naar het anti-subsidiekamp en de overheid stond te schofferen dat al die gesubsidieerde instellingen alleen maar tot oneerlijke concurrentie leiden blablabla...

Ok, een modern musicus moet anno 2023 ook ondernemer zijn. Wachten op werk is kansloos, behalve als je een Messi bent op de saxofoon. Dus een ondernemende instelling is noodzakelijk en heel gezond. Maar in mijn geval was het: alle klussen aannemen die er kwamen en in de beperkte tijd die ik daarna over had was er misschien een moment over voor het schrijven van een nieuw liedje. Ja, het zou heel fijn zijn geweest als ik daar een keer een subsidie voor had gehad. Maar enfin, ik harnaste mezelf als hardwerkende zzp'er en had mijn mening over subsidies paraat. 'Zakkenvullers'.

Nu ik ouder en wijzer ben weet ik: zonder subsidie stort alles in. Zo eenvoudig is het. Onze sector kan simpelweg niet zonder. Sterker nog, er moet veel meer subsidie bij! Het Nationaal Podiumplan is bijvoorbeeld een mooi bewijs hoe subsidiegeld tot geweldige resultaten leidt. Musici worden fair practice betaald, de podia kunnen de totale uitkoopsom betalen en de ticketprijs hoeft niet skyhigh om het allemaal mogelijk te maken. En de concertbezoeker gaat tevreden huiswaarts.

Ik sprak laatst op een duur feestje waar ik moest spelen een miljonair die twijfelde of hij de tickets voor Peter Gabriel wel wilde betalen. Als zelfs de goed bemiddelde mens al twijfelt over concertbezoek, dan gaan bij mij alle alarmbellen rinkelen. Conclusie: die tickets moeten betaalbaar blijven. Immers, hoge energieprijzen worden ook al doorberekend aan de musici, administratiekosten ('ticketkosten') zijn gestegen, technici zijn onvindbaar wat betekent dat musici zelf voor de techniek moeten betalen en alle theatertoeslagen en pauzedrankjes stijgen ook mee. Voel je hem aankomen, de Big Bang?

Voordat de bubbel barst zeg ik hier tegen Den Haag: de cultuurzeespiegel stijgt ook! Zorg ervoor dat faillissementen bespaard blijven, zorg ervoor dat musici fair betaald worden, zodat ook wij onze gestegen energiekosten en huurverhogingen kunnen bekostigen en zorg ervoor dat tickets betaalbaar blijven. En maak muziekonderwijs gratis.

Het is 5 voor 12, zo niet later. Ik had nooit gedacht dat ik dit ooit zou zeggen, maar er moet meer subsidie naar de subsidies.

'Ondersteun, help en geef ons bijstand.' Zo, dat moest ik even kwijt. Stoer hè?

Vertaling van subsidie:
Subsidium(Latijn): Ondersteuning, hulp en bijstand.

Maurits Fondse is pianist, zanger en songwriter

In goede en slechte tijden; blij verzekerd!

De Kunstenbond biedt speciale verzekeringen aan, exclusief voor leden van de Kunstenbond. Het voorkomen van schade is natuurlijk beter, maar als er onverhoopt toch iets gebeurt, is het verstandig dit risico te hebben afgedekt met een goede en uitgebreide verzekering. Risico's zijn er immers altijd, gewoon omdat je leeft en on-derneemt. Maar hoe bepaal je de risico's en welke moet je verzekeren?

Risico's en beperkingen

Laten we voorop stellen dat het onmogelijk is alle risico's te verzekeren. Dat hebben we in een recent verleden wel ervaren. Voor een groot aantal leden hebben de

coronamaatregelen direct effect gehad op werk en inkomen. Als werknemer kun je nog terugval- len op sociale voorzieningen, als zelfstandige niet of nauwelijks. En tegen een pandemie kun je je

al helemaal niet verzekeren. Wel tegen inkomensverlies als gevolg van arbeidsongeschiktheid. Een ongeluk zit soms in een klein hoekje en komt lang niet altijd door onvoorzichtigheid. Naast de verzekeringen voor uw muziekin- strument of materiaal is het goed om u ook eens te laten informeren over inkomen en arbeidsonge- schiktheid. Daarbij kunnen de financiële gevolgen groter zijn dan een beschadigd instrument of deuk in uw auto.

Betere tijden

Gelukkig kan iedereen weer zonder beperkingen zijn vak uitoefenen. De terrassen zitten weer regelmatig vol en er kan weer onbekommerd opgetreden worden of een bezoek aan het museum worden gebracht. En heeft u op dit moment nog geen volle agenda, dan is het misschien een goed moment om samen met onze adviseurs uw verzekerings- pakket nog eens door te nemen. Wellicht heeft u al jaren geleden uw verzekeringen afgesloten en staat er nog een instrument op de polis dat allang niet meer in uw bezit is. Of kunt u besparen op bijvoorbeeld uw autoverzekering

door over te stappen naar een an- dere verzekeraar. Wij berekenen graag of dat gunstig voor u is.

Speciaal voor leden van de Ntb/Kunstenbond

Wij hebben speciaal voor leden van de Kunstenbond een aantal verzekeringen waarvan de voorwaarden afgestemd zijn op kunstenaars en musici die als zelf- standig ondernemer werkzaam zijn. Denkt u bijvoorbeeld aan een instrumentenverzekering of gecombineerde aansprakelijk- heidsverzekering voor privé en bedrijfsaansprakelijkheid. Neemt u contact met ons op voor de tarieven en voorwaarden: 035-5280070.

Hypotheken

Ten slotte brengen wij graag on- der de aandacht dat Adviesgroep Van der Roest ook adviseert en bemiddelt in hypotheek. Niet alleen voor werknemers in loon- dienst maar ook voor zelfstandig ondernemers. Wellicht denkt u erover een huis te kopen, te verbouwen of te verduurzamen of wilt u alleen weten wat u met uw inkomen zou kunnen lenen. Ook hiermee zijn wij u graag van dienst. Voor een eerste oriën- terend gesprek nemen wij de kosten voor onze rekening. En te- gelijkertijd kunnen we dan samen met u de overige verzekeringen nog eens doornemen. Wilt u een gesprek inplannen? Belt u ons dan op 035-5280070.

ADVIESGROEP
VAN DER ROEST

Het Ntb-pakket:

- Instrumentenverzekering
- Aansprakelijkheidsverzekering
- Aansprakelijkheidsverzekering-Combi
- Doorlopende Reisverzekering
- Inboedelverzekering
- Uitvaartverzekering
- Autoverzekering
- Opstalverzekering
- Zorgverzekering

Zonder investeringen van gemeenten geen muziek- en cultuuronderwijs voor iedereen

'Van gesubsidieerde muziekles profiteren leerlingen én docenten,' kopte het *NRC* op 25 april. Aanleiding is één van de conclusies uit de inventarisatie *Veranderende Vormen* van onderzoekers Imre Kruis en lector Evert Bisschop Boele naar muziekonderwijs en de beloning van docenten in de zes noordelijke en oostelijke provincies van het land.

Dat is geen verbazende conclusie. Het ver- dwijnen van veel muziekscholen en Centra van de Kunsten is het gevolg van gemeen- telijke besluiten, waar subsidies verminde- ren of wijzigen. Faillissementen waren er de afgelopen jaren in onder andere Sittard Geleen, Utrecht, oostelijk West-Friesland en recent bij Scala in Drenthe. Veel muziek- lessen gaan desondanks door, via docent- collectieven of particuliere muziekscholen. Docenten stellen zelf of gezamenlijk hun tarieven vast. En daar ontstaan verschillen, dilemma's, problemen.

Maak je als docent of collectief je tarief 'fair', zodat je daar je kosten van kunt betalen en je boterham mee beleggen, dan is het tarief te hoog voor veel leerlingen. Daarmee wordt de toegankelijkheid van het onderwijs dan ook beperkt. Pas je je tarief aan naar een lager niveau, dan doe je jezelf tekort, word je onderbetaald en ben je een concurrent van je toekomstige zelf. Een fair tarief is te bepalen via de *Digipacct tool*, die cao-lonen omzet naar een fat- soenlijk zzp-tarief [https://www.digipacct. nl/cao-loon-naar-zzp-tarief](https://www.digipacct.nl/cao-loon-naar-zzp-tarief). Ook wor- den aan de Ketentafel Kunsteducatie en Amateurkunst tariefrichtlijnen ontwikkeld, zodat zzp'ers en opdrachtgevers goede afspraken kunnen maken. Het is belangrijk dat je je als docent verdiept in je tarief: kom goed beslagen ten ijs en bespreek je

tarief met je cliënt of opdrachtgever. Dat is wat jij zelf kunt doen! (red.: in de vorige *Muziekwereld* schreven we uitgebreid over de ketentafels: <https://www.ntb.nl/fairpactt-op-weg-naar-betere-arbeids-voorwaarden-voor-freelancers/>)

Daarnaast ben je (natuurlijk) ook als docent ambassadeur en marketeer van jouw werk en je organisatie, of dat nu een centrum voor de kunsten is, een collectief of een particuliere muziekschool. En dat kun je ook zijn in jouw gemeente. Wethou- ders en ambtenaren zijn vaak maar matig op de hoogte en we kunnen ze samen inzicht geven in een faire beloning. Ik kijk

graag samen met jou en je collega's hoe we wethouders, ambtenaren en raadsleden in jouw gemeente kunnen overtuigen dat het gaat om een belangrijke investering in hun inwoners. Want van gesubsidieerde mu- ziekles profiteren leerlingen en docenten, zoals uit onderzoek blijkt. Oftewel, zonder investeringen van gemeenten geen muziek- en cultuuronderwijs voor iedereen. De Ntb/Kunstenbond roept samen met AVV en Cultuurconnectie gemeenten al jaren op te blijven investeren in de toekomst van de jeugd.

Doe je mee? Mail dan karinboelhouwer@kunstenbond.nl

Herwaardering cultuureducatie is stimulans voor de toekomst

Verbeeldingskracht en samenwerkingsvermogen zijn kernkwaliteiten voor succesvolle volwassenen van morgen. Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat het beoefenen van verschillende kunstvormen juist deze eigenschappen stimuleert. Toegang tot cultuureducatie geeft kinderen de kans zichzelf tot kansrijke volwassenen te ontwik- kelen. Hebben alle kinderen in uw gemeente deze toegang? Is muziek of theater in het onderwijsprogramma van de basisscholen opgenomen? Biedt het voortgezet on- derwijs creatieve vakken aan? Is het buitenschoolse aanbod toegankelijk voor kinde- ren van ouders die weinig geld te besteden hebben? De toekomst van ons land ligt in handen van de jeugd. Er liggen enorme uitdagingen voor; in onze veranderende Nederlandse samenleving en op geopolitiek niveau. Het is uw taak om de jongeren in uw gemeente op te laten groeien tot volwassenen die deze uitdaging aan kunnen.

Onder de leden

Tom van der Zaal

Altsaxofonist Tom van der Zaal brengt binnenkort zijn tweede album, *Sketchbook of Dreams*, uit. Sinds april dit jaar is hij namens de Ntb (vakgroep Muziek van Kunstenbond) ledenraadslid van de Kunstenbond. Daarnaast is hij een rasechte ondernemer.

Wat doe je nu?

Van der Zaal begon al vroeg in zijn carrière aan zijn erelijst te werken. Hij was nog geen twintig toen hij het Prinses Christina Concours won, enkele jaren later volgden de Melkweg Student Jazz Award en de Dordtse Sena Jazzprijs. Het Koninklijk Conservatorium in Den Haag wist hij cum laude af te ronden en zijn eerste album uit 2019, *Time Will Tell*, waarvoor hij jazzgitarist Peter Bernstein wist te strikken, oogstte lovende recensies in binnen- en buitenland. Qua timing zat het minder mee: corona zette enkele maanden na de release een streep door tournees en concerten in onder andere Moskou, Sint-Petersburg, Indonesië, China, New York en Philadelphia. Zoals zoveel muzikanten tuurde hij in die periode in een gapende leegte. 'Heel kort: een verschrikkelijke tijd.' Maar de altsaxofonist is er de man niet naar om bij de pakken neer te gaan zitten. 'Ik

ging lessen arrangeren nemen bij Udo van Boven. Van de nood een deugd maken eigenlijk: er was ineens heel veel tijd om te leren.' Van der Zaal richtte zich in de coronaperiode compleet op compositie en arrangeren voor strijkers; het resultaat is *Sketchbook of Dreams*, waarvan de gelijknamige single dit voorjaar uitkwam. Op het moment van schrijven, medio juni, stond het aantal streams op ruim 100.000. 'De muziek is het best te omschrijven als: lyrisch, melancholisch, intens, toegankelijk, cinematografisch, geworteld in traditie en altijd op zoek naar een collectieve sound en forward motion. Met strijkers en invloeden uit zowel Braziliaanse muziek, jazz, klassiek en ook herkenbare filmmuziek. Het album wordt in het najaar door PIAS Holland uitgebracht.'

Van der Zaal zet zich ook op diverse manieren in voor de culturele sector. Zo is hij sinds april actief als ledenraadslid van

de Kunstenbond. 'Ik heb globaal drie speerpunten waarvoor ik mij wil inzetten: muzikanten moeten bij veel meer evenementen betaald krijgen volgens de faire practice-norm, het (subsidie)geld moet vooral naar de maker gaan en er moet een gelijk speelveld zijn voor (beginnende) muzikanten, met voldoende diversiteit. Dat is nu niet het geval. Zo zijn er bijvoorbeeld in Den Haag veel minder podia en evenementen dan in Amsterdam. Er moet meer samenwerking tussen steden komen, zodat bijvoorbeeld Haagse artiesten vaker worden uitgenodigd voor evenementen in Amsterdam of elders. Qua diversiteit kan het ook een stuk beter. Veel mensen hebben de mond vol van inclusie, maar in de praktijk gaat het meeste geld naar bepaalde hokjes in de jazz; iets moet bijvoorbeeld heel progressief zijn of juist heel traditioneel. Wat buiten die hokjes valt kan niet meedoen. Meer bruggen slaan

tussen steden en meer spreiding, daar komt het dus op neer.' In dit verband vindt hij het Nationaal Podiumplan een van de meest briljante initiatieven die hij ooit gezien heeft. 'Het lost veel misstanden in een klap op. Het geld gaat volledig naar de maker, er wordt niet van bovenaf opgelegd wie er mag spelen en het maakt het gemakkelijker om evenementen te financieren waardoor er meer podia ontstaan. En als muzikant heeft het nu zin om van Den Haag naar Groningen te rijden omdat je goed betaald wordt.'

Van der Zaal is een echte ondernemer die er aardigheid in heeft nieuwe concepten te ontwikkelen. Zo richtte hij tien jaar geleden samen met singer-songwriter en gitarist Toine Scholten boekingsbureau Music-Factor op. 'Dat ging min

of meer vanzelf. Wij kregen heel veel opdrachten binnen en gingen daarom dingen uitzetten bij mensen die we kenden. Daarnaast zagen we dat evenementorganisatoren bij bedrijven vaak de plank missloegen. Met Music-Factor leveren we artiesten die passen bij het type evenement. Dat is onze meerwaarde.'

Van der Zaal en Scholten ontwikkelen ook nieuwe evenementen, zoals het winterevenement Jazz en Route, waarbij jazzartiesten spelen in bijzondere locaties in en rondom het Koninklijk Kwartier van Den Haag. 'Denk bijvoorbeeld aan een voormalige bankkluis, cocktailbar of omgetoverde 'Winter Garden'. Onder meer Kurt Rosenwinkel (USA), Vincent Herring (USA), Greg Hutchinson (USA), Jeangu Macrooy, Peter Beets en Benjamin Herman hebben hieraan bijgedragen. Het evenement trekt zoveel publiek, dat er mogelijk nog dit jaar ook een zomereditie komt in de vorm van een buitenfestival in de binnenstad van Den Haag.'

Wat heb je aan de Ntb gehad?

'Persoonlijk heb ik geen steun nodig gehad, maar als muzikant heb ik, zoals iedereen, veel baat gehad bij de inzet van de Kunstenbond tijdens corona. Ook, als gezegd, van het vanuit de Ntb geïnitieerde Nationaal Podiumplan. En via de bond kan ik zelf hopelijk wat betekenen voor andere muzikanten.'

Jeroen Akkermans

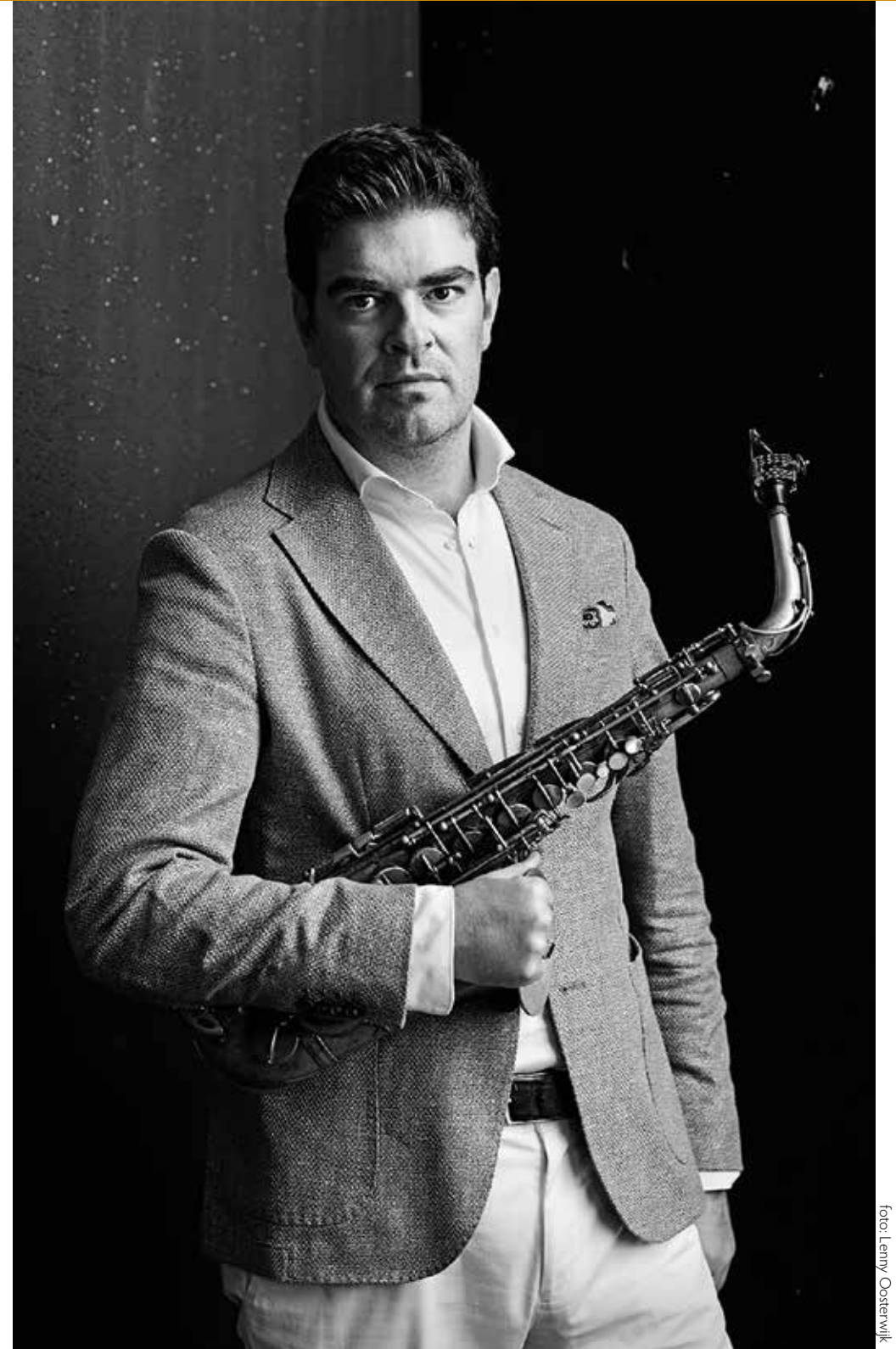

foto: Lenny Oostervik

Mag de kleine muzikant ook meedansen?

In *Muziekwereld* nummer 3, 2022, schreef ik over mijn masterscriptie, een onderzoek naar de rechtvaardigheid van het repartitiereglement van Buma. Daarin bepleitte ik onder andere meer transparantie over de verhouding Buma-deelnemers (aangesloten auteurs) en Buma-leden (auteurs met stemrecht). Zonder deze informatie kan niets inhoudelijks gezegd worden over de inrichting van het zeggenschap binnen Buma/Stemra en kan er niet met zekerheid gesteld worden of er voldoende draagvlak is voor het gevoerde beleid. De afgelopen periode had ik enkele persoonlijke gesprekken met Bernard Kobes (CEO, Buma/Stemra), die openstond voor een dialoog over dit onderwerp. Met de vrijgegeven informatie uit zijn presentatie op de algemene ledenvergadering van Buma/Stemra (hierna: ALV) van 17 mei 2023, ontstaat een belangrijke wending in het repartitiedebat. Met deze nieuwverworven kennis wil ik met enkele overdenkingen het repartitiedebat voortzetten door de wenselijkheid van het beleid te onderzoeken.

Door mr.bc. D. (David) Cok Illustratie: Robert Swart

Hoeveel Buma-deelnemers hebben stemrecht? Met de presentatie van Kobes op de afgelopen ALV is een belangrijke stap richting meer transparantie gezet. In haar communicatie spreekt Buma/Stemra regelmatig over het feit dat er meer dan 30.000 leden zijn. Kobes benoemde dit ook op de ALV en gaf aan dat deze spreektaal eenvoudiger is. Alhoewel dat begrijpelijk is, impliceert de term 'leden' eveneens dat iedereen mee kan stemmen. Hetgeen niet het geval is. Omwille van de duidelijkheid, spreek ik consequent over Buma-deelnemers enerzijds of Buma-leden anderzijds. Uit de statuten volgt de betekenis van deze termen, namelijk een Buma-deelnemer heeft slechts een exploitatieovereenkomst en wordt pas Buma-lid (met stemrecht) wanneer er voldaan wordt aan de inkomstendrempel (een gemiddelde van € 354 over een periode van drie jaar).

Anders gezegd, een Buma-lid is wel een Buma-deelnemer, maar een Buma-deelnemer is pas een Buma-lid als hij aan de inkomstendrempel voldoet.

Ten aanzien van het stemrecht (vermoedelijk over de periode 2022), gaf Kobes aan dat de Buma-deelnemers op te delen zijn in drie groepen:

- 19% van de Buma-deelnemers* zijn Buma-leden en hebben stemrecht. Deze groep vertegenwoordigt een waarde van 92% van het uitgekeerde repartitiegeld en verdient minimaal € 550 per jaar.
- 27% van de Buma-deelnemers vertegenwoordigen met een uitkering van € 70-€ 550 een waarde van 7%. Deze groep heeft geen stemrecht.

- 54% van de Buma-deelnemers krijgen alleen een basisuitkering van € 70 per jaar. Deze groep vertegenwoordigt een waarde van 1% van het uitgekeerde repartitiegeld en heeft geen stemrecht.

* De exacte cijfers voor Stemra moeten nog worden uitgezocht. Openheid hierover is belangrijk omdat in veel gevallen (met name bij benoemingen) alleen besluiten genomen kunnen worden middels een stemming bij zowel Buma als Stemra.

Op de website van Buma/Stemra is te vinden dat er 30.000 'leden' zijn (en 1500 uitgevers), waarvan er 5700 stemrecht hebben. Een vervolgvraag is hoeveel stemgerechtigden daadwerkelijk van hun stemrecht gebruikmaken. Tijdens de laatste ALV waren er ongeveer 80 stemgerechtigden, onder wie ook uitgevers. Dat betekent dat van de 19% die stemrecht heeft, er ongeveer 1,4% daadwerkelijk gebruik van maakt. Ten opzichte van het totaal aantal Buma-deelnemers is dit slechts 0,2%. Feitelijk bepaalt maar een zeer kleine groep stemgerechtigden het beleid bij Buma/Stemra. Alhoewel er met de beantwoording van de vraag over het aantal daadwerkelijke Buma-leden een belangrijke stap is gezet naar meer transparantie, kan (en moet) vervolgens de discussie over de wenselijkheid van dit beleid beginnen. Het is mijn doel om met onderstaande overdenkingen het debat hierover verder te brengen.

Het grootverdienersperspectief is gebaseerd op een irreëel sentiment

Naar aanleiding van onder meer mijn artikel in de *Muziekwereld* en de *Muziekwereld*-podcast over dit onderwerp, had ik veel gesprekken. De argumenten tegen enige verandering kunnen allemaal gebundeld worden in een sentiment dat de grootverdieners bang zijn voor een machtsovername door de 'kleine muzikant' (die weinig tot niets verdient). Die machtsovername zou dan vooral op wijzigingen van het repartitiereglement zien die de grootverdieners significant in hun inkomsten raken. Om twee redenen

denk ik niet dat deze angst heel reëel is. Allereerst zijn er met de huidige organen (onafhankelijk bestuur, de RvT, de RvR, maar ook het onafhankelijk overheidstoezicht van het College van Toezicht op Auteursrechtenorganisaties, het CvTA) voldoende waarborgen om eventuele onrechtvaardige repartitie tegen te houden. Formeel gezien is het nagenoeg onmogelijk om met bussenvol verse stemgerechtigden op een ALV te komen en zulke drastische wijzigingen te forceren. Dergelijke stappen vergen zorgvuldige voorbereidingen om de juridische hindernissen te nemen en vereisen tevens goedkeuring van het door de overheid benoemde CvTA. Als het al mogelijk zou zijn en een nieuwe niets-verdienende meerderheid besluit dat zij al het geld krijgen, dan zal deze wijziging de objectieve toets van het overheidstoezicht niet doorstaan. Bij dit scenario is niemand gebaat. Ten tweede, zegt de opkomst van de laatste ALV veel. Zelfs van de groep die stemrecht heeft, komt slechts 1% opdagen om daadwerkelijk te stemmen. Deze groep heeft een financieel belang. Als je hetzelfde percentage toepast op de andere groep met financieel belang, zou het aantal stemgerechtigden op de ALV mogelijk wel met 81 men-

sen toenemen. Van een machtsovername is geen sprake. Kleine muzikanten hebben minder *incentive* om überhaupt te komen. De kans dat zij gemotiveerder zouden zijn dan grootverdieners en allen slechts komen om een onredelijk en onhaalbaar eigen belang na te streven is volstrekt onlogisch.

De kleine muzikanten mogen niet meedansen

Tijdens de ALV werd er in het programma een half uur gewijd aan diversiteit en inclusie. Het bevreemdt mij dat er geen parallel is getrokken naar het stemrecht. Discussies over de

precieze betekenis van diversiteit en inclusie zijn mogelijk. Het is te makkelijk om een groot-verdienende vrouw of mens van kleur neer te zetten om te laten zien hoe divers en inclusief je als organisatie bent. Als diversiteit betekent dat je wordt gevraagd voor het feest en inclusie is dat je net zo mag dansen als de rest en merken dat jouw moves worden gewaardeerd, dan vraag ik mij af hoe divers en inclusief Buma/Stemra is als feitelijk 0,2% van de Buma-deelnemers het beleid bepaalt. Het enige selectie-criterium is inkomen. Deze inkomstendrempel geldt niet alleen voor het stemrecht, maar werkt door in de organen van Buma/Stemra.

Indien een kleine muzikant deel wil nemen aan de RvR moet er gemiddeld € 708 per jaar verdiend worden (over de afgelopen drie jaar). Voor de RvT geldt een gemiddelde van € 1416 per jaar, gemiddeld over drie jaar. Is dit wel het juiste criterium om een veelheid aan achtergrond, interesse, muziekgenre, leeftijd, kennis

en gender in de organisatie te krijgen of worden daardoor juist bepaalde groepen buitengesloten? Welke groepen zullen doorgaans aan dit criterium voldoen? Is de compositie en diversiteit in de RvR/RvT zodanig dat de strategie voor duurzame lange termijn-legitimatie van Buma/Stemra goed ingevuld en uitgevoerd kan worden? Waarom wordt er niet gewerkt met een vergelijkbaar model als bij Sena, waar beroepsverenigingen benoemingsrecht hebben voor zetels waar geen stemrecht vereist is? Waarom is het in het kader van een gelijk speelveld niet mogelijk om jezelf zonder stemrecht bijvoorbeeld met voorkeursstemmen kandidaat te stellen?

Tot slot

De wet bepaalt dat eenieder die een origineel (muziek)werk maakt, auteursrecht heeft. Buma/Stemra is in het leven geroepen om de rechten van alle rechthebbenden te exploiteren, en niet alleen maar de grootverdieners. Dat heeft als gevolg dat de samenstelling in de organen van Buma/Stemra een afspiegeling moet zijn van alle rechthebbenden en niet op (in)directe wijze middels een inkomstendrempel grote groepen moet buitensluiten. Elke rechthebbende en elke rechtsverkrijger heeft belang bij een eerlijke markt en een rechtvaardige verdeling. Niemand is gebaat bij interne strijd. De grootverdieners hebben de kleine muzikanten nodig om de betalingsbereidheid bij muziekgebruikers vast te houden. Tegelijkertijd hebben de kleine muzikanten de grootverdieners nodig om een grote organisatie als Buma/Stemra te kunnen bekostigen. Mijns inziens is het omschreven grootverdienersperspectief

overtrokken en zijn er geen inhoudelijke bezwaren om een gelijk speelveld te creëren voor alle rechthebbenden door alle muzikanten stemrecht te geven. De inkomstendrempel belemmert kleine muzikanten niet alleen om te stemmen, maar ook om deel te nemen in de organen om invloed op het beleid en de organisatie zelf uit te kunnen oefenen. Kleine muzikanten worden op het feest toegelaten zonder enige mogelijkheid om mee te kunnen dansen. Dit past niet in de huidige opvattingen over diversiteit en inclusie. Ik denk oprecht dat er qua repartitie niet veel wezenlijks zou veranderen als elke muzikant stemrecht krijgt. Wel denk ik dat het voor de organisatie als geheel veel meerwaarde kan opleveren. Denk bijvoorbeeld aan meer draagkracht voor het beleid. Meer betrokkenheid. Mogelijke ideeën om de exploitatie voor de groep zonder inkomsten rendabel te maken omdat kleine muzikanten geloven dat het zin heeft en mogelijk is. Nieuw actief talent in de organen van Buma/Stemra. Zeker met meer Europese harmonisatieregels en de alsmaar groeiende digitale markt hebben kleine muzikanten steeds minder redenen om 'lid' te blijven bij Buma/Stemra. Is dat in het algemeen belang van Buma/Stemra?

De masterscriptie van David Cok is te lezen op www.rechtvaardigerepartitie.nl. Luister ook de *Muziekwereld*-podcast van januari dit jaar over auteursrecht en de rechtvaardigheid van de verdeling van Buma/Stemra: de QR-code.

bouwman @ veldhuijzen

Fiscale en administratieve dienstverleners, ook voor ZZP-ers

Zakelijke kracht en persoonlijke aandacht

Specialisten in artiestenzaken zoals:

- belastingaangiften
- jaarrekeningen
- fiscale advisering

Bezoek- en postadres:
Zielhorsterweg 57
3813 ZX Amersfoort
Tel.: 033-489 29 30
Fax: 033-445 02 20
info@bouwmanveldhuijzen.nl

**Wij weten wat
er speelt!**

Word nu lid!

tel. 020-2108050

www.ntb.nl

Wat heb je aan de Ntb/Kunstenbond?

- Juridische check contracten.
- Rechtsbijstand bij problemen met opdrachtgevers, inning achterstallige gages en weigering uitkeringen.
- Goedkoopste instrumentenverzekering met (wereld)dekking bij optredens.
- Begeleiding en advies over: de rechtsvorm die het beste bij je bedrijf past, belastingen en ouderdomspensioen.
- Zakelijke kennis van en netwerk binnen de muziek- en podiumwereld.
- Goedkope factureringsservice en loonadministratie optredens via artiestenverloningen.nl.
- Advies op maat over opbouw (muziek)carrière of lespraktijk, aanvragen van subsidies, maken van geluidsopnamen/cd's.

De Ntb/Kunstenbond is dé vakorganisatie voor musici